

מורה חדש (אר קלט)
 משרד: ד"ר א. מרטון
 XXXVI. פרסום.
 פומפוזות: Dr. MARTON ERNO.
 A szerkesztő és kiadó felelős:
 SCHÖN DEZSŐ. — Kiadó: Miaroch
 Chodas Ltd., Tel-Aviv, Roshov 133-
 negy (v. Schloinger) 11. Tel. 97077

UJ KELET

PARTOKIVÜLI NAPILAP

TAXI SZOLGÁLAT
 „Yael” az ország minden részébe
 Utazzék „Yael”-ai az összes városközi vonalokon. Hetenként rendszeres kirándulások Eilatba, Szdomba és az egész Negevbe

Eisenhower közölte Amerika feltételeit a Szovjetunió békeajánlatára

A világ sorsa forduloponhoz ért: vagy kölcsönös megegyezés és tisztelet, vagy egy atomháború áll előtte — A szovjetvezetők a jelek szerint felismerték az eddigi politika veszélyeit — Eisenhower az inség és az éhség elleni közös háborúra hívja fel a világot a fegyverkezési verseny helyett — „Tetteket várunk és nem beszédeket”

Washington (USIS és UP). — Amerika elnöke tegnap nagyjelentőségű beszédében, amelyet az amerikai újságírószövetség kongresszusán tartott, megadta a választ a Szovjetunió új vezetőinek békeajánlatára és felhívta az orosz kormányt, hogy ebben a válságos időpontban, amikor atomháború kitörése fenyeget, változtassa a történelem folyását és csatlakozzék a békeszerető népekhez, egy új háború, az éhség és a nyomor ellen. Eisenhower elnök világosan megszabta békefeltételeit és leszögezte azokat a bizonyítékokat, amelyek a szabad világ szemében igazolni fogják a Szovjetunió békeajánlatát.

— A szabad világot 1953 tavaszán mindenkiféle egy kérdés foglalkoztatja: „az igazságos béke esélyei az összes népek számára” — mondotta Eisenhower, aki idézte 1945 tavaszának emlékét, amikor a nyugati szövetségesek és a Szovjetunió, katonái, mint győzedelmes bajtársak találkoztak Európa szívében.

Keleten és Nyugaton a népek azt remélték, hogy a közös győzelmet annak méltó emlékműve — a tartós béke fogja betölteni. A közös célkitűzések magasról tű pillanata azonban hamarosan elmúlt és a világ népei két táborban, külön utakon haladtak.

A szabad népek útja

— Amerika és barátai — folytatta az Egyesült Államok elnöke — a szabad népek útját ezek az elvek jeltöltik ki: A világ egyetlen népét sem szabad ellenségnek tartani, mert az egész emberiség közös vágya a béke, a barátság és az igazság. Semmilyen nemzet sem érheti el biztonságát és tartós jólétét elkülönítve, hanem csakis a többi nemzetekkel való együttműködésben.

elvitathatatlan joga, hogy saját kedve és belátása szerint válassza meg országának kormányzati és gazdasági életmódját. Nem engedhető meg semmiféle kísérlet, hogy egy nép előírja más népek kormányzati formáját. Egy nemzet békéje sem támaszkodhatik fegyverkezési versenyfutásra, hanem csak a többi népekkel való tisztességes kapcsolatokra és kölcsönös megértésre.

Az erő útja a kölcsönös bizalom és segítség helyett

— A szovjetkormány azonban egészen más utat választott. Az ő világában nem a kölcsönös bizalom és kölcsönös segítség alapul a biztonság, hanem az erő — hatalmas hadseregeken, más nemzetek felállításán, szomszédállamok uralásán. A célkitűzés ez volt: mindenáron elérni a túlerőt. Abban keresték bizalmukat, hogy azt mástól megtagadják. Az eredmény az egész világ számára tragikus, a Szovjetunió részére pedig irónikus is volt.

Arra kényszerítette őket, hogy önvédelemből hihetetlen összegeket és erőfeszítést öljenek a fegyverkezésbe. Arra kényszerítettek, hogy új fegyvereket szerkesszenek, amelyek azonnal és a legborzasztóbb módon sújtanak le minden támadóra. Senkise kételkedjék abban, hogy a szabad nemzetek megmászhatatlan meggyőző dőse szerint addig, amíg a szabadság veszélyeztetése fennáll, erőseknek, felfegyverezetteknek és háborúra is késznek kell lenniök. A szabad nemzetek olyan példátlan egységet értek el, amelyet semmiféle propaganda, vagy hatalmi nyomás nem bonthat meg.

A szabad nemzeteknek nincsenek támadó szándékaik

— A szabad nemzetek ismétlen és ünnepélyesen biztosították a Szovjetuniót arról, hogy szoros egységüknek semmi támadó szándéka nincsen. A szovjet vezetők azonban önmagukat és népeiket ennek az elenkezőjéről akarták meggyőzni. Így történt, hogy végül a Szovjetunió maga is attól a félelemtől szenvedett, amelyet ő kellett fel a világban.

Nyolc évig haladtak ezen a félelemből és erőszakból épített úton. — Mit remélhet a világ és annak bármely népe, ha nem áll be fordulat ezen a félelmetes úton? A válasz

SHAVIT
 KAVEJAT SHAVIT-TAL KEVELEJE

Megboldogult chavérunk.
Éli Ben-Chájim (Benyovits) ז"ל
 SIRKÓAVATÁSA
 vasárnap, ápr. 19-én, d. u. 4.30-kor lesz Nir Galimban, melyre ezután hívjuk meg az elhunyt rokonságot, barátait és ismerőseit
 Autóbusz: T. A., Tachana Merkázitól (nicanimi vonal) 12.45 és 14.15-kor.
 MESEK NIR GALIM
 K1160

Ezton mondok köszönetet mindazoknak, akik Cháim flam elhalálozása alkalmából részvételt fejeztek ki.
 SHLOACH (Strasser)
 T. A., Bar Kochba 48.
 K1140

egyszerű. A legrosszabb eset az atomháború. A legjobb eset pedig így fest: állandó félelem és feszültség, a nemzetek gazdaságát és a munkáját lecsapoló fegyverkezési teher s végül az erők olyan méretű pazarlása, amely lehetetlenné teszi az Amerika és a Szovjetunió

Döntő határozatok kritikus ideje

— Ebben a kritikus időben döntő határozatokat kell hozni, ha a békéhez vezető fordulat akarjuk. A világ kormányainak most egyszerűen és becsületesen kell szólniok célkitűzéseikről.

— A világ tudja, hogy Sztalin halála egy korszak végét jelentette. Az új szovjetkormányt nem kötheti teljesen a múlt köteleke és magának kell kiépítenie jövőjét. Ez a kormány olyan világgal áll szemben, amelyben eddig még nem látott módon ébredt fel szabadsága védelmének akarata.

Ez a világ azt követeli, hogy teljes tiszteletben tartsák jogait és érdekeit, de ugyanígy hajlandó tiszteletben tartani mások jogait és érdekeit.

A Szovjetunió vezetőségének most megvan az a ritka alkalmja, hogy a világ többi részével együtt felismerje, milyen veszélypontra jutott a helyzet és résztvegyen a történelem folyamatának megváltoztatásában.

— Még nem tudjuk, hogy a szovjetkormány megteszi-e ezt. A szovjetvezetők legutóbbi kijelentései és gesztusai azt látszanak bizonyítani, hogy felismerték a kritikus pillanatot.

Abbahagyták a Korea-vitát az UNO-ban

Lengyelország visszavonta javaslatát és elfogadta Amerika álláspontját

Newyork (UP). — Az UNO politikai bizottságában tegnap szenzációs fordulat állt be, amikor Skrzyszewsky lengyel miniszterelnök visszavonta általános békejavaslatát, amelyről már egy hete folyt a vita és hozzájárult Brazília új javaslatához, hogy az UNO hagyja abba a koreai vitát, nehogy megzavarja a panunjonji fegyverszüneti tárgyalásokat.

A kommunista államok ezzel hozzájárultak Amerika követeléséhez, hogy a koreai

által egyaránt remélt jólét és boldogság elérését népeik számára. Végeredményben minden új hadihajóval, minden új ágyúval, minden kilőtt rakétával azokat lopják meg, akik éheznek és fáznak.

Egy modern nehéz bombavető árán 30 szép iskolát lehet felépíteni. Ey cirkálónak az árért nyolcezer ember kaphatna hajlékot.

— Ez az egyszerű és kegyetlen igazság, amely 1953 tavaszának reményeit és veszélyeit jellemzi.

Örömmel üdvözlünk minden őszinte békeeselekedtet, de mitsem adunk üres beszédekre.

Minket csak a tettek által bizonyított őszinte békeszándék érdekel.

ELÜLTETTÉK AZ ELSŐ FÁKAT a magyarországi mártírok erdejében

Ezer ember vett részt a jeruzsálemi hegyekben megtartott emlékünnepegen

Mártírok Erdeje (Az Új Kelet tudósítójától). — Több mint ezer ember, a Keren Kajjemet Lejiszraél és a Hítáhdut Oléj Hungária képviselőinek jelenlétében ültették el tegnap délután megálló gyászszertartás keretében az első facsemteket a Magyar Mártírok Erdejében. Ez az erdő van hivatva arra, hogy a judeai hegyek ormain zöldelő hatalmas lombkorával örökkön élő formában állítson monumentális emlékművet kétszázézer magyarországi testvérünknek, akiket elsodortólunk a történelem legbesztiahsabb vérfürdője, a magyar náci-nyilas vandálizmus.

A magyarországi Mártírok

Erdeje a fővárostól nyugati irányban, mintegy húsz kilométerre fekszik közel ezer dunám területen. A Jeruzsálembe vezető műút jobb oldalán, Hágásamá és Bét Meir települések között van az a sziklás, jelenleg gyér növényzetű terület, ahol kétszázézer fát fognak ültetni a magyarországi vértanuk emlékezetére. Ezek a fák képviselik majd Magyarország elpusztított zsidóságát abban a szomorú galériában, amelynek neve Jáár Hákodosim és ahol a példátlan népirtás áldozatainak emlékére hatmillió fát ültet az új életre ket zsidó nép.

Tizenkilenc ország zsidóságának emléket hirdeti külön-külön erdő és ezek együttvéve alkotják a Mártírok Erdejét. Harmincezer dunám területen, hatmillió fával, minden fa egy lelket szimbolizálva...

nak érzem magamat annak kijelentésére, hogy nemcsak a magyar zsidóságnak, hanem az egész cionista mozgalomnak pótolhatatlan veszteséget jelent a magyarországi zsidóság tragédiája. Pusztulásukkal egy értékes törzset veszttette el a zsidó nép, megcsönkítették annak élő szervezetét, elrabolták drága fiait. Meg akartunk vizsgálni benneteket — frodult a közönség felé — és ezért ma megkezdttük ennek az erdőnek az ültetését az Izraelben és külföldön élő magyarországi zsidóság segítségével. — Ugy hisszük, méltó lesz a vértanuk emlékezetéhez, mert sokaknak vizsgáztatást jelent, tudatja majd az új generációval, hogy élt egyszer egy élet-erős magyarországi zsidóság, amelynek legjobb fiait ennek az országnak szentelték életüket. Ez az erdő a cionista gondolat győzelmének szimbóluma, mert elültetésével erősíti az országot, Izrael államát, — fejezte be dr. Löwy.

Bisseliches Mózes beszéde
 — Ki tud szavakat találni a szívünkben feltört (Folytatás a 8-ik oldalon)

Információk
 cégek és magánemberek vagyoni és erkölcsi helyzetéről
GERSHON BEN
 tudakozó-iroda,
 TEL-AVIV, ALLENBY 51
 K1072

MAZAL TOV
 az ifju párnak!
 Lakásuk berendezése nem gond többé

IRGUN LEASRAI B. M.
 vásárlási könyvével mindent kényelmes részletfizetésre szerezhet be több mint száz telavívi üzletben
 TEL-AVIV, HESS U. 4.

Megfújják a sífárt...

Félkettő után pár perccel sófárfújás jelzi a szertartás kezdetét és Salomon Mihály meggyújtja a központi fekvésű sziklán lévő hatalmas örökmécset. Ugyanakkor a helyéről felkelt közönség tekintete Bisseliches Mózes és dr. Weissburg Chájim felé koncentrálódik, akik leleplezik a két méter nagyságú barna táblát: „Keren Kajjemet Lejiszraél — Magyarországi Mártírok Erdejé.”

A közönség ezután elfoglalja a helyét és Avrahám Kamini bevezető szavai után — amelyben hangsúlyozta a magyar zsidóság fontos szerepét a Cion felé tartó nép életében — dr. Slomo Löwy a KKL vezetőségi tagja tartotta meg hébernyelvű beszédét.

— Harminc éve közvetlen kapcsolat fűz a magyar zsidósághoz — kezdte a szónok — és éppen ezért jogos-

NAPNAL VILAGOSABB...

MEGIS A LEGJOBB!

A Bné Akiba magyar nyelvterületről származó chavérjainak
összejövele
 ezidén — nem úgy mint az elmúlt években, hanem — **JOM ACMAUTKOR** lesz. Találkozás d. u. 3 órakor: HAIFA, a Herzl-utcai nagytetemplom előtt. K1092

Szükség van-e halálbüntetésre Izraelben

Ezt a kérdést fogják megvitatni a tel-avivi HOH kultúrbirozság által április 22-én, szerdán este 8 órakor a Bét Hachinuchban megrendezett társadalmi törvényszéken. A törvényszék elnöki tisztét dr. Krausz Mose ügyvéd látja el, a vádat Sauber-Michajlovics Sándor, a védelmet pedig Jámbor Ferenc fogja képviselni.

A vád és védelem tanúként két világnézet képviselői fognak a bíróság előtt felvonulni és véleményüket ebben a kérdésben kifejezni. Az igazságszolgáltatásért: dr. Marton Ernő, dr. Weisz Oszkár, Rosenfeld Sándor, dr. Hermann Dezső, dr. Kaszner Rezső, Spiegel Jehuda vallásügyi államtitkár és dr. Ferenc Sándor, a budapesti gyűjtőfogház volt orvosa, jelenleg az izraeli börtönök főorvosa.

SPORT

A holnapi labdarúgó mérkőzés legmeglátásosabb része az országos kupamérkőzések második fordulójának. Ennek keretében 16 mérkőzést játszanak a benevezett csapatok. Az első fordulóban győztesen kikerült hat harmadosztályú csapat: a Kadima Jaffa, Hapoel Kirjat Ono, Hapoel Akko, Hapoel Even Jehuda, Bétar Jaffa és Makkabi Smuel most nehezebb feladattal kell, minthogy ellenfeleik a második osztályú csapatok. Az országos bajnokságokban. A továbbjutás érdekében az Amal A-csapat, a haifai Makkabi az Amal B-csapatával és a risoni Makkabi a tel-avivi C-fonallal.

Az országos asztalitenisz szövetség ma este és holnap egész nap edénydíj versenyt rendez a Makkabi-Haifaon tornateremben (Tel-Aviv, Mapu u. 7.). A verseny öt számból áll: nőgyógyás, férfilyógyás, előosztályú és férfilyógyás másodikosztályú versenyzőknek, valamint ifjúsági egyes első- és másodikosztályú versenyzőknek.

A teniszsport kedvelőinek élvezetes küzdelmeiben lesz része szombat délután 3 órakor a ráma-ávi új tenisztelepen, ahol a Davis-kupa versenyt előtti Weisz és Appel, valamint a világotörténelmet kért néhány más játékos is utolsó nyilvános bemutatást tart.

Az igazolási kötelezettség életbelépett

Az országos központi sportszövetség még ez év januárjában elrendelte, hogy a versenyző tagokat egyesületeik szabályszerűen igazolják le és lássák el őket arcképes igazolvánnyal. Versenyen szereplőnek csak igazolt és arcképes igazolvással ellátott versenyzőnek lehet. Az igazolások benyújtására és elkészítésére szánt idő lejárt és az országos központi sportszövetség elrendelte az igazolási szabályzat életbeléptetését. Ennek értelmében a jövőben már csak olyan sportoló szerepelhet nyilvános versenyen, akinek igazolása szabályszerűen megtörtént és igazolását a verseny előtt feltudja mutatni. Ez az intézkedés az egyesületek védelme érdekében történt és nehezebb teszi a játékos, vagy versenyző önkényes vándorlását.

A Hitachdut Oléj Hungária

Küldeményel: JERUZSALEM

Felhívjuk tagjaink és barátaink figyelmét Weinberger Rivkának a HOH családi estje keretében a hó 18-án, szombaton 8.30 órai kezdettel a „Semadar” kávéházban (Rch. Haneszicha Mary) „Van-e kilitaprobléma Jiszráelben?” címen tartandó előadására, amely egy annak közérdekű tárgyszámú könyv, mint az előadó előadásán ismerettségére való tekintettel, vendégeinknek kellemes és élvezetes estet biztosít. A belépés díjtalan.

TEL AVIV:
A HOH írvit tanfolyamán péntek után, új szemeszter nyílik április közepén kezdők és haladók részére, valamint szeminárium egyszerű hetenként, kedden este, héberül tudók részére, akik technikai tudásukat tovább fejleszthetik. Jelentkezési naponta d. u. 6-8 óra között, Grosz Eliezer tanárnál, az iskolában, Tel-Aviv, Hasachar u. 2. sz. alatt.

HÖLGYEIM!

- Modern szépségápolás
- Szempillafestés
- Depiláció • Olcsó árak

Zsuzsi kozmetika,
JAFFA, Mansie 265/5.,
10-es autóbussz.

LOMBARD kölcsönt ad

KERESZT

Négy halottja van a Péron ellen tervezett kettős bombamerényletnek

A feldühödött tömeg meg akarta lincselni az egyik gyanusítottat és felgyújtotta a szocialista újság épületét

Buenos Aires, (UP). Az Argentinában uralkodó politikai feszültség Péron ellen intézett merényletben és súlyos zavargásokban robbant ki, amikor az elnök Buenos Aires főterén, a Plaza de Mayon százezer főnyi tömeghez intézett politikai beszédet. Amikor az elnök kijelentette, hogy elfelejté bitófára fogja juttatni, egy szemben fekvő vendéglőben bomba robbant, amely szétzúzta az étterem hatalmas ablakait és üvegszilánkos zúdított a tömegre. Péron maga a kormányépület balkonjáról tartotta meg beszédét és így biztos távolságban volt.

Három perccel később, a téren levő földalatti állomáson egy második bomba robbant, amelynek négy halálos áldozata és 150 sebesültje volt. A tömegben hatalmas pánik tört ki és egy öregasszonyt agyontapostak, sokan pedig a tülekedésben sebesültek meg. A rendőrség elfogott egy fiatalembert, akit a második bomba elhelyezésével gyanúsítanak és csak nagynehezen tudta foglyát elszállítani, mert Péron felbőszült hívei a helyszínen meg akarták lincselni az állítólagos merénylőt.

A feldühödött Péron-pártiak a robbanás után a La Vanguardia című szocialista lap épületé elé vonultak és felgyújtották, azt kiáltozva, hogy megvédik Péront a „szocialista árulókkal” szemben. A tömeg nem engedte meg az épület oltását és elvette a tüzoltóktól a csöveket. A tizezrekre menő tömeg örömditással fogadta az égő épület rombadőlését.

Közben a Mayo-téren Péron elnök rövid szünet után folytatta beszédét és nyugalomra intette híveit. Beszédének második részében Péron a legdrasztikusabb büntetésekkel fenyegette meg a spekulánsokat és árdárgítókat, akik szerinte az utóbbi hetek hatalmas áremelkedését okozták.

A tömeg egész éjjel folytatta a tüntetéseket a „kormány ellenségei” ellen és sorra megtámadta a három ellenzéki párt székházait. Megrohmozta és felgyújtotta a radikális párt, a szocialista és a konzervatív demokraták párt házait. A rendőrség számos embert, köztük egy északamerikai állampolgárt is letartóztatta.

Faruk megveszi a windsori herceg kastélyát és Angliában telepedik le

Angol iskolában akarja neveltetni a fiát

London, (UP). — A konzervatív Daily Sketch tegnap azt jelentette, hogy Faruk volt egyiptomi király Angliában akar letelepedni és megvásárolja Fort Belvedere-t, a windsori herceg volt kastélyát. A lap szerint már meg is állapodtak 100 ezer fontsterling vételárban.

A Surrey tartományban fekvő Fort Belvedere közvetlenül Windsor Park mellett fekszik, ahol Anglia volt királya tartózkodott lemondása idején. Onnan tartotta meg a rádión keresztül híres lemondó beszédét, amelyet az egész világon milliók halgattak.

Faruk kijelentette, hogy a fiát, Ahmed Fuad királyt, aki formailag még ma is Egyiptom uralkodója, angol iskolákban akarja neveltetni. A kastély mellett fekvő kis faluban nem nagy örömmel fogadták az adás-vétel hírelt, mert a falu lakói mindig azt remélték, hogy a közkedvelt windsori herceg meg visszatér régi otthonába.

Egyes városközi autóbuszvonalakon nem emelték az árakat

Tizennégy vonalon állították be állóhely nélküli menetrendszert expresszjáratokat.

Megirtuk, hogy tegnap életbeléptették a városközi autóbuszjáratok új viteldijait, amelyek átlagban 18 százalékos emelést mutatnak. Ezzel kapcsolatban a közlekedésügyi minisztérium tájékoztató közleményt adott ki, amely szerint az új árak életbeléptetésével egyidőben a jeruzsálemi Hámekásér vonalain kedvezményes bérletjegyeket is forgalomba hoztak, amelyek a sofförök-nél, vagy a jegyárúsitóknál vásárolhatók meg. A következő kedvezményes bérletjegyeket bocsátották ki:

1. 500 prutás bérlet, amely 550 prutás jegyár értékét képvisel, tehát 10%-os engedménnyel jár. 2. Egyfontos bérlet, amelyek összesen 1 font 150 prutás jegyértéket képviselnek, tehát 15

százalékos kedvezménnyel járnak. Ezenkívül az utas két á 45 prutás jegyet vásárolhat 85 prutáért, két á 50 prutás jegyet 95 prutáért és két á 55 prutás jegyet 105 prutáért.

Az egyes vonalak viteldij-táblázatait külön fogják közzétenni. Vannak vonalak, ahol csak részben történt áremelés.

Tegnapról kezdve 14 városközi vonalon indultak meg expressz autóbuszok, amelyek nem vettek fel álló utasokat. Ezek a vonalak a következők: 1. Haifa — Tel-Aviv. 2. Jeruzsálem — Tel-Aviv. 3. Tibériás — Tel-Aviv. 4. Afule — Tel-Aviv. 5. Kirját Smone — Tel-Aviv. 6. Naharia — Tel-Aviv. 7. Cfat — Tel-Aviv. 8. Beér Séva — Tel-Aviv. 9. Jeruzsálem — Haifa. 10. Jeruzsálem — Tibériás. 11. Haifa — Cfat. 12. Haifa — Kirját Smone. 13. Haifa — Tibériás. 14. Chedera — Tel-Aviv.

Ezek az autóbuszok mindig pontos időben indulnak, az állomásokon kifüggesztett menetrend szerint.

Az alábbi mellékvonalon egyáltalán nem emelték az árakat: Tel-Aviv — Urim, Tel-Aviv — Beér-Séva, Tel-Aviv — Gát, Tel-Aviv — Kfar Menachem, Tel-Aviv — Nirim, Tel-Aviv — Ruchámá, Haifa — Bét Oren, Jeruzsálem — Beér-Séva, Jeruzsálem — Bét Méir, Jeruzsálem — Móvuot Bétár, Jeruzsálem — Hágir, Jeruzsálem — Córá, Rechovot — Beér-Séva, Beér-Séva — Omer, Beér-Séva — Pátis, Kirját Smone — Mecudot, Kirját Smone — Sámir, Kirját Smone — Lehávit Hábásán, Kirját Smone — Amír, Alonim — Kirját Amál, Kfat Ata — Rámát Jochánán, Manszura — Eljákim, Kirját Amál (máhabár) — Tivon, Afule — Afule-Alit, Chedera — Givat Olga.

Orvosok tanácsa: Óvakodjék a napszúrástól!

Vásároljon kalapot Hesil Schwarcz-nál

NACHLAT 40
I.-A., BENJAMIN

Gazdag, vallásos kötöttáru gyáros villával és magánautóval, feleségül venne szép, vallásos családból való lányt.

ICHUD HALEVAVOT
házasságközvetítő iroda,
vezető: ALIZA
Tel-Aviv, Petách-Tikva út 38. sz., Tachana Merkázit-nál, Bét Hadarral szemben.
D. e. 12-2, d. u. 6-9-ig.
K1151

Készpénzt ad azonnal

LOMBARD HAMERKAZ,
51. Haifa, 51. I. em.
minden értéktárgyra.

Cipőtisztítók az Allenby ut közepén

Furcsa közlekedési akadály keletkezett tegnap a telavivi Allenby utcán. A Rothschild-körút és az Achád Háam utca között két cipőtisztító telepedett az úttest közepén és a sofförök minden igyekezte ellenére sem akartak onnan elmozdulni. Kiderült, hogy a cipőtisztítókat elkergették az üzlet mellől, ahol már régen dolgoznak, azzal, hogy zavarják a forgalmat. Ezért ők akarták az igazságtalanságra felhívni a figyelmet, hogy elzárják a forgalmat.

A rendőrök kompromisszumos megoldáshoz folyamodtak és a két cipőtisztítót régi helyükre, de a járda szélén helyezték el, ahol nem zavarják az üzlet munkáját. A cipőtisztítók hozzájárultak a megoldáshoz és ezzel a konfliktus elrendeződött.

RÁDIÓ

PENTEK
6.30: Máj tovu, - 6.35: torna, - 6.45: zenéző óra, 7: hírek, 7.15: hangmezek, 7.59: hírosszefoglalás, 10.30: szórakoztató zene, - 11: hangmezek, 12: a kórházak műsora, 12.30: balett-zene, 13.30: hírek, 13.45: Frank Pelleg zongorajátéka, 15: kábhátt sábtát énekari dalok, 17: klasszikus zene, 18.15: hírek, - 19: könnyű zene, 20: belföldi dalok, 20.20: felvonás a Tenáchból, 20.30: hírek, 21: péntekesti hangverseny (Gluck, Mozart és Brahms), 22.30: belföldi dalok Tauber Emma és Jichák Lévi előadásában, a rádió énekkarának, valamint Uri Klausner (gittár) és Morlecháj Schesinger (klarinét) közreműködésével, - 23: hírosszefoglalás.

Párhuzamos műsor: 13.45: angol hírek, 14: francia hírek, 16: A. V. Sternberg zeneműveiből, - 16.45: hangmezek, 17: orosznyelvű adás a Függetlenségi Nap alkalmából, 19.30: jiddis adás, 20: román adás, 20.15: magyar adás, 22.15: angol hírek.

A hadsereg rádiója: 18.35: Mozart „Don Juan” című operájának I. felvonása, 19.45: szombateszt hangverseny (Mozart és Frank), 21: táncmezek.

SZOMBAT
7.30: Adon olám és hangmezek, 8.30: hírek, 8.40: belföldi dalok, 9: reggeli hangverseny (Kuprin, Mozart, Jichák Adel és Brahms), 10: zenei találós verseny, - 11: klasszikus zene (Mozart és Schubert-szimfónia), a haifai zenekar előadásában), 12.30: héber dalok, 13.30: hírek, 13.45: cházánadatok, 16: könnyű zene, 16.45: Smetana „Az eladott menyasszony” című operájának 2-ik és 3-ik felvonása, 18.15: hírek, 19: Hámvávil, 19.03: zenei gyöngyszemek, 19.30: hangmezek, 20.24: Tenách-részletek (1-2. szöveg), 20.30: hírek, - 20.40: sporthírek, 21: különleges műsor a függetlenségi háború hősi halottainak emlékére, 21.30: Meilávé máiká műsor, - 22: szimfonikus hangverseny a Hóskó Napjára (Lavri szimfóniája és Aviodom „Dávid-szimfóniája”, - 23: hírosszefoglalás.

Párhuzamos műsor: 13.45: angol hírek, 14: francia hírek, 16: Aviodom Földközi-tengeri szimfóniája és Karel Salomon „Kamandó éjszakák” c. kompozíciója, 16.45: klasszikusok előtti zene, - 17.30: népdalok, 19.30: jiddis adás, 20: román adás, 20.15: magyar adás, 22.15: angol hírek.

A hadsereg rádiója: 18.50: szimfonikus hangverseny (Schubert 4. számú tragikus szimfóniája és Bernstein „Jirmjánu” c. szimfóniája), 19.50: Ida Haendel negyedjátéka (Pavel), 21.30: Beethoven Appassionata-zongoraszonátája A. Rubinstein előadásában.

ELADÓ
nagy MAKOLET és ZÖLDSEGUZLET
500 bejegyzett vetővel, Haifa központi helyén.
KORATI
Haifa, Achád-Haam-u. 15.,
9.30-12.30, 4-6.
K1162

ELUTAZAS MIATT ALKALMI ARON ELADÓK
európai szép bútorok
Csak néhány napig, 10-12 és 4-6 között.
HAIFA,
Haifa, Arizoroff-u. 46. (fész.)
K1041

Butor
ágy, jégsekrény, „Lakol” bútor nagy választékban. Fizetési könnyítések is.
HERLICH TESTVÉREK, O-ARKO:
Corchaniával szemben.
NAHARIA: Teniszpálya, Eljáhu Golomb utca.
K1041

TALPIOT ETTEREM 61
HERZL U.
Válogatott ételek. — Italkülönlegességek. K282

Haifai mozik műsora:
EN-DOR, (tel. 3421): ASSZONYKACAJ
Tahia Karioka Nagib El Rihani
ORION: SIERRA. Audie Murphy, Wanda Hendrix
HADAR, (tel. 2509): MEGSZÜLETIK EGY DAL
Danny Kay
ACMON, (tel. 3003): AZ ARANY NYUGAT LÁNYA
Jeanette MacDonald Nelson Eddy
ARMON, (tel. 4848): TOSSELLI SZERENAD
Danielle Darwieux Rossano Brazzi
AMFITEATRUM, (tel. 4018): DALOL A SZIVEMBEN
szines (3. hét) Susan Hayward, Roy Calhoun
ORAH, (tel. 4017): EZ AZ ASSZONY VESZÉLYES
Jean Crawford David Brian
GAL-OR: WATERLOO BRIDGE (2. hét)
Vivien Leigh Robert Taylor

Aszaltékony
Kishont Ferenc előadása a telavivi HOH kultúrestjén

A mai emberiséget a legjobban igazolja, hogy mi fog következni ezután. Erről az izgalmas témáról fog részletesen és pontosan beszámolni Kishont Ferenc ápr. 19-én, vasárnap este fél 9-kor a telavivi HOH kultúrbirozság által a Tiferet-kávéházban megrendezett kultúresten. Az est iránt megnyilvánuló nagy érdeklődésre való tekintettel a rendezőség pontos megjelenést kér, hogy ezáltal mindenki helyet biztosíthasson magának.

Készpénzt ad azonnal
LOMBARD HAMERKAZ,
51. Haifa, 51. I. em.
minden értéktárgyra.

HAIFAI UTMUTATÓ
PÉNZT Aranyért, ezüstért és ékszerért
Lombard-House-Hadar HAIFA, Herzl 16
Technikum-épülettomb.

„ARTA” Wallerstein Occasion, Haifa 3.
Menachem u. 3.
Antiktárgyak, arany, biliáns, porcelán, vétel — eladás
EZÜSTTÁRGYAKÉRT legmagasabb árat fizet

PORCELANT, KRISTALYT, KÉPÉT, SZÖNYEGET VESZ
LOUVRE OCCASION ezéltől Schapira 13.
most Herzl utca 24.
VÁSÁRNAP NYILIK MEG!

OKIRATOK HITELES FORDITASA
Levelezés • Beadványok konzultációkhoz, hatóságokhoz
HOFFMANN HAIFA, GIDEON
(Orion mozi mellett) 2

LOMBARD LOUVRE HERZL-U. 24.
Teléfono: 2009.
(dávári bejárat) 15
pénzkölcsönt ad ékszerre és értéktárgyra.
VÁSÁRNAP NYILIK MEG!

Ha még nem tudná
HERZL-U. 61.
Ugyanannak az épületnek új modern, kényelmes üzlethelyiségben még egy műtermet nyitottunk
ESKÜVŐ, CSALÁDI és MŰVÉSZI
felvételek céljára.

OCCASION ROVIDESEN **LOUVRE** VESZ - ELAD
HERZL UTCA 24
bel- és külföldi rádiót VÁSÁRNAP NYILIK MEG!

Kombinált szekrény
elsőrendű munka.
ASZTAL — REKAMIE
eladó.
CARL KLEEMANN
Haifa, Nordau utca 23.
9-1, 3-6.

ELADÓ
nagy MAKOLET és ZÖLDSEGUZLET
500 bejegyzett vetővel, Haifa központi helyén.
KORATI
Haifa, Achád-Haam-u. 15.,
9.30-12.30, 4-6.
K1162

ELUTAZAS MIATT ALKALMI ARON ELADÓK
európai szép bútorok
Csak néhány napig, 10-12 és 4-6 között.
HAIFA,
Haifa, Arizoroff-u. 46. (fész.)
K1041

Butor
ágy, jégsekrény, „Lakol” bútor nagy választékban. Fizetési könnyítések is.
HERLICH TESTVÉREK, O-ARKO:
Corchaniával szemben.
NAHARIA: Teniszpálya, Eljáhu Golomb utca.
K1041

TALPIOT ETTEREM 61
HERZL U.
Válogatott ételek. — Italkülönlegességek. K282

Haifai mozik műsora:
EN-DOR, (tel. 3421): ASSZONYKACAJ
Tahia Karioka Nagib El Rihani
ORION: SIERRA. Audie Murphy, Wanda Hendrix
HADAR, (tel. 2509): MEGSZÜLETIK EGY DAL
Danny Kay
ACMON, (tel. 3003): AZ ARANY NYUGAT LÁNYA
Jeanette MacDonald Nelson Eddy
ARMON, (tel. 4848): TOSSELLI SZERENAD
Danielle Darwieux Rossano Brazzi
AMFITEATRUM, (tel. 4018): DALOL A SZIVEMBEN
szines (3. hét) Susan Hayward, Roy Calhoun
ORAH, (tel. 4017): EZ AZ ASSZONY VESZÉLYES
Jean Crawford David Brian
GAL-OR: WATERLOO BRIDGE (2. hét)
Vivien Leigh Robert Taylor

Készpénzt ad azonnal
LOMBARD HAMERKAZ,
51. Haifa, 51. I. em.
minden értéktárgyra.

TAVASZ A KARMELEN
Ujult erővel, a régi figyelmességgel várja Önt a
Not Carmel Hotel
HAIFA, Karmel-hegy, Hamigdal-ut. 1. — tel. 3366

A mezőgazdaság utjai

Külföldi táncsoportok Izraelben

Hoofien úrnak, a Nemzeti Bank elnökének beszéde a bank évi közgyűlésén az idén sem kellett kisebb fel-tűnést, vagy volt kevésbé fontos, mint emlékeztetés beszéde tavaly, amelyben elő-sen bírálta a kormány pénz-ügyi politikáját és azt hang-súlyozta, hogy lejjebb kell szállítani az általános élet-nívót.

Ezalkalommal Hoofien úr arról a kiegyensúlyozatlan-ságról beszélt, amelyben fej-lesztési terveink szenvednek és amelyből kifolyólag túl-ságosan nagy jelentőséget tulajdonítanak az ipari be-fektetéseknek. Ugyanakkor rámutatott Sigmund Hoo-fien arra is, hogy a mező-gazdaságot sem a helyes irányban fejlesztették.

Több növényi terméket

Valójában két dolgot ja-vasolt. Elsősorban azt, hogy ezentúl aránylag még keve-szebb fordítsunk új ipark-teremtésre, mint eddig és többet a mezőgazdaságra, másodsorban pedig azt, hogy változtassuk meg a mezőgazdaság felépítését.

Véleménye szerint túlsá-gosan sok állati eredetű élel-misztet termelünk, ami pe-dig nagyon sokba kerül és ehelyett inkább növényi ter-mékekre kellene fektessük a hangsúlyt. Hoofien érvei is-meretesek azok előtt, akik előlvasták a beszéd másnap-ján az újságokat, de érde-mes részletesebben foglal-kozni azzal a tanulmánnyal, amely a Nemzeti Bank el-nöke beszédének alapjául szolgált és amelyet Gerson Kádár, a bank mezőgazda-sági szakértője írt.

Gerson Kádár szerint a takarmány táperejének nagyrésze elvész, amikor az állaton keresztül jut az asz-talunkra. Ha a kukoricát, például, természetben esz-szük meg, éppen ötször any-nyi tápértéket veszünk ma-gunkhoz, mintha annyi to-jást ennénk, amennyit u-gyanannyi kukoricának tyuk takarmányra való felhasználásából kapnánk.

Aki éppen nem mezőgaz-da-közgazda, annak nagyon nehéz Kádár adataival vi-tába szállni. Egy dolog az-onban bizonyos, mezőgaz-dasági tervezésünk nem ér-te el célját.

Ha az 1952-es évben, ami-kor pedig aránylag nagyon jó volt a termés, élelmisz-er-szükségletünknek, tápérték-ében mérve csak 25-30 százalékat tudtuk iltthon termelni, akkor elkerülhet lenül arra kell gondoljunk, hogy az óriási mezőgazdasá-gi befektetések nem mindig ott és azokban az ágakban történtek, ahol a legnagyobb szükség lett volna rájuk.

Kétféle befektetés

Gerson Kádár meglepő példát hoz tanulmányában a nem mindig helyes befek-tetésekre. A kormány öt éves tervet dolgozott ki a mező-gazdaság fejlesztésére (1953-1958), amely szerint (ez a terv továbbra is azokon az utakon kíván haladni, a-melyeken eddig haladtunk) hét és fél millió fontot kell befektessünk ahhoz, (ezt az összeget az egy dollár egyenlő egy font-os árfo-lyamon kalkulálták), hogy évi egymillió dollárt megta-karíthassunk.

Van egy másik terv, mely a Chule és Bét Sáán vidék-ek fejlesztéséről szól és a-mely egészen más eszközö-

ket vesz igénybe és másfaj-ta mezőgazdaságot tervez, mint amihez eddig szokva voltunk. Eszerint a terv szerint ugyancsak egymillió dollár import megtakarítá-sához nem szükséges több, mint 1.7 millió font befek-tetés.

A kormány terve szerint egy állandó mezőgazdasági munkahely, vagyis egy kisbirtok megteremtéséhez 11200 font befektetésre van szükség, a Chule-Bét Sáán-terv szerint nem többre, mint 1700 fontra. Gerson Kádár véleménye és érvei szerint ezt a nagy különbsé-get nem azzal kell megma-gyarázni, hogy a Chulében és Bét Sáánban mások a helyi körülmények, mint az országban általában, hanem azzal, hogy ez utóbbi terv egészen új módszerekkel számol. Olyanokkal, ame-lyek lehetővé teszik a föld teljes kihasználását, olcsó kihasználását.

De nemcsak ilyen külön-b-ségekről van szó, hanem a mezőgazdaság természeté-nek és felépítésének gyöke-res megváltoztatásáról. Gerson Kádár szerint nem sza-bad többé szaporítanunk azokat a gazdaságokat, ame-lyek élőállatok tartásán a-lapulnak, mert ezek ren-geteg idegen és helyi valu-tába kerülnek és végül csak tört részét adják a tápérték-nek, amelyet ugyanannyi kiadással meg lehetne sze-rezni.

Messzemenő követelmények

Mindebből az következik, hogy alaposan le kell csök-kentsük az ország tyukállomá-nyát, valamint a halas-tavakat, a marhatenyész-tést pedig át kell állítsuk a jelenlegi istállózási rendszer-ről a legeltetési rendszerre, mert természetesen legelőin-keket eddig nem használtuk ki. A második lépés az, hogy csökkenteni kell a ta-karmány-termesztést, hi-szen nem lesznek állataink, amelyeknek szükségük vol-na erre a takarmányra és az innen felszabadult terü-leteken más növényeket, kis részben búzát, de főleg ipa-ri növényeket kell termel-jünk.

Csak hogy mindezt keresz-tülvinni nem olyan egysz-e-rű, mint elmondani, mert a megoldandó probléma alap-jában nem gazdasági, vagy mezőgazdasági probléma, hanem társadalmi. A jelen-legi rendszer, amelyben élünk, nem azért alakult ki, mert valaki valahol szá-mítási hibákat követett el a mezőgazdasági tervezésében, hanem azért, mert a terve-zők elkötelezték magukat egy bizonyos társadalmi fel-fogás mellé.

Kis parcellák és magas életmű

Ha előre elhatározzuk ma-gunkat arra, hogy társadal-mi szempontból, a legmeg-felelőbb parasztagazdaság-forma az, ha egy családnak körülbelül huszonöt dunám földet adunk és hozzáesz-szük még azt is, hogy ezt a családot olyan életművel kell tartani, mint ma szó-kásos az országban, akkor már is elköteleztük magun-kat egy bizonyos termelési forma felé.

Ha ugyanis ez a család huszonöt dunából ilyen-nívón akar megélni, akkor kénytelen ölat és tehenet tartani, ezeknek valameny-

nyi takarmányát termelni s földjét általában olyan kis darabokra osztani, hogy megművelésük nem lesz ki-fizetődő. Ha kézzel művelik meg ezeket a parcellákat, akkor a termék emiatt lesz drága, ha pedig gépekkel, akkor amiatt, hogy a gépek hatékonysága nagyon nagy mértékben csökken a terü-let csökkenésével. Ha pél-dául egy traktor olyan föld-darabon dolgozik, amelynek hossza 45 méter, akkor tel-jesítménye csak fele annak, amit olyan földön lehet el-érni vele, amelynek hossza 200 méter.

Mindebből kiderül tehát, hogy amennyiben meg akar-juk tartani a jelenleg szoká-sos települési formákat, nem tudjuk végrehajtani a-zokat az intézkedéseket, a-melyek gazdasági szempont-ból szükségesek.

Meg kell változtatni az állapotot

De a gazdaságosabb mező-gazdasági termeléshez nemcsak a földművelés fel-építésének megváltoztatásá-ra van szükség, ami maga is felér egy krszebrendű farradalommal. Meg kell változtatni a lakosság élel-mezési szokásait is. Senk-szem kétili, hogy jobb to-jást enni, mint kukoricát, de valójában nem engedhetjük meg magunknak ezt a lukt-szást. Nincs elég pénzünk hozzá, hogy elvezzük a tápérték nagyrészét abban a folyamatban, amit tyuk-tenyésztésnek neveznek. Elűst is jobb enni, mint ha-lat, de ha halban tonnán-ként száz dollárért sokkal több tápértéket vásárolna-tunk külföldön, mint hús-ban tonnánként negyszáz dollárért, akkor, legalább is egyelőre, át kell térjünk a fokozott halevérsre.

De a kiállítások végered-ményben akkor sem volnának túlságosan súlyosak, ha

elfogadnánk és végrehajta-nánk azokat a terveket, a-melyekre Hoofien úr gon-dolt beszédében.

Ha például öntözött takar-mány helyett édeskrumpli termelnénk — és ezzel a kalóriaérték többszörösét kapnánk ugyanannyi kiadás-sal —, csökkenne a tojástér melés és rá kellene szok-junk erre az ételre, ami egyelőre elég szokatlan szá-munkra. De az édeskrumpli-nak nemcsak gumói van-nak, amelyek alkalmasak emberi táplálkozásra, hanem szára és virága is, amelyet nagyon jól lehet hasz-nálni takarmányul és végül még ebből a forrásból is le-hetne tojást termelni. De az édeskrumpli csak egy példa a sok közül. Ha pél-dául fokozott mértékben termelnénk szentjános-ke-nyeret — és minden öntözött földön dunamontként négy fát lehet ültetni, anél-kül, hogy ezzel a termelés-érték aránánál, igen nagy mértékben segítenék a ta-karmányhelyzetet.

Minden ilyen terv azon-ban a legkomolyabb ellen-állásba ütközik. Vannak ér-dekelt csoportok, anyagilag és ideológiailag érdekelték, amelyek minden követ meg-fognak mozgatni, hogy mezőgazdaságunk képe ne vál-tozzék meg, hanem maradjon olyan, amilyenek öt évvel ezelőtől megtervezték.

Nincs sok választás

De ha engedünk ezeknek a csoportoknak, nem fogjuk tudni gazdaságunk alapve-tő kérdéseit megoldani. Ha meggondoljuk, mi történt az elmúlt öt észtdő alatt, rá kell jöjünk, hogy valójá-ban nem haladtunk előre majdnem semmit, annak el-lenére, hogy rengeteg em-bert fogadtunk be és nagyon sok pénz teltettünk be. Az üzemek állnak ugyan és a

(Folytatás a 4. oldalon)

Ugy látszik, ebben a mű-vészeti évadban a sors és a művészeti igények el-kényeztettek bennünket. E-gyik külföldi balett-társulat a másik után érkezik izrá-eli vendégszereplésre. Nem régen volt részünk a kitűnő „Latin-Amerika” balett-együttest élvezni, azután Kreuzberg mester bővítte el a nézőközönséget különösen „Orfeus siratja „Euridikét”-jével és a levandulailatu, Mozart muzsikájú „Régi ka-lendáriumból” című tánc-számaival.

Jelenleg két külföldi tár-sulat is játszik az ország-ban, a Jugoszláv Néptáncok és Marina Svetlova társula-ta.

A JUGOSZLÁV EGYÜTTES

A jugoszláv csoport Ju-goszlávia népeinek táncát, népdalát és festői népvisele-tit (macedon, szerb, báná-ti, szlovén és dalmát) mu-tatja be. A dilettáns tánc-együletnek, mint ilyennek legnagyobb erénye, hogy sze-replői mind fiatalok és údek, a belgrádi egyetem kulturá-lis és művészeti egyesületé-nek tagjai, akik igen dicsé-retes és példaadó módon fel-dolgozták Jugoszlávia kül-önböző népeinek változatos folklorját. És ezzel a pro-grammal most világkörutrá indultak.

Igen érdekes volt megál-lapítani, mennyi közös mo-tívum van Jugoszlávia né-peinek táncában, népdalá-ban a román és a magyar dalokkal és táncokkal, míg különböző népviseletek főleg az erdélyi román népviselet-tel árulnak el egészen köze-li rokonságot, kezdve az ősi, festői formájú boeskortól, egészen a himzett biúzokig és kötényekig. Nem volt ne-héz megállapítani azt sem, hogy a tehetséges, dilettáns ifjusági csoportban a férfi erők sokkal rátermettebbek, mint a nők. A speciálisan férfítáncok (harcijelenetek,

szerelemi viaskodás) sokkal-nívósabbak és meggyőzőb-bek, mint a közös férfi-nő együttes számai.

MARINA SVETLOVA ÉS TÁRSULATA

Marina Svetlova világhírű orosz balerina, aki már gyermekkorában mint „Ba-by-balerina” aratta világsi-keret, most a newyorki Met ropolitán Opera primabale-rinája. Világkörüli turnéja alakalmából látogatott most el Izraelbe, a balettrajongók nagy örömeire.

A nagy művésznőnek már tündéri megjelenése is — finom, nemes arca, csodálat-osan szép, formás lábai — biztosítják a sikert. Nagy-stíliú klasszikus táncai és tökéletes tánctechnikája azt az érzést keltették bennünk, hogy a párizsi opera este-lyén vagyunk. Különösen Mozart Mettenet-je, Saint-Saens „Arlequin és Colum-bine”-ja és Schumann „Mar-garita”-ja voltak remekek a klasszikus balett e nagy kép viselőjének interpretálásá-ban.

Igen természetes tehát, hogy Svetlova játékaival el-homályosítja partnerét, a kü-lönbön szintén igen tehetsé-ges és nagynevű táncost, Grant Muradoff-ot.

Frenetikus sikert aratott a televívi közönségnél Tege-zita La Tana spanyol tán-cosnő, a társulat harmadik tagja. Főleg groteszk kasz-tanyettás spanyol táncal igen érdekesek. Hihetetlenül raffiniált, szinte ördögje-technikája ejtette ámulásba a nézőket és amelyet annyira fejlesztett, hogy egy-szerre három különböző ritmus-ban követte a zenét.

A zongorakíséretet Theo-dor Taig, ismert koncert-és rádió-zongorista látta el, a-ki önálló számokban is ját-szott, Chopin és Brams zongorapianó programján.

m. g.

Kishont Ferenc: Voltál már Szdomban?

Ma már nyugodtan leszőgezhetjük, hogy a szodomai kvis megnyitása döntő változásokat idézett elő társadal-munk belső felépítésében. Az Artik bevezetése óta alig volt esemény közéletünkben, amely ennyire lázba hozta volna a tömegeket. Szdoma egyetlen vad lendülettel el-söpörte Herzlia, Tvéria és Cfat vatik nyaralóhelyét és már az első naptól kezdve biblikus transzba ejtette a júsuvot, mely transz főleg titokzatos belső kényszerből fakadó utazási vágyban nyilvánul meg.

Szdoma neve egyharmar elválaszthatatlanná vált a Szépség és a Jóság emberi fogalmaitól...

A mi sikonunkban legelőször szomszédom, Toszkanini Béla idegei mondták fel a szolgálatot. Egy mámoros pünk-tedlután felvette egész fizetését előlegben, hetven font-ért taxit bérelt maga és kis családja részére, majd szomb-at hajnalban lázas szemekkel nekivágtak a sivatagnak. A sikon pionírjei késő este tértek haza az élményektől részegen s meglehetősen tántorogó léptekkel, ugyanis Tosz-kanini Béla félmáza válogatot szodomai kavicsot hoz-tott haza zsebeiben, felesége pedig ennek kétszeresét egy-pachban. Utközben kétszer ájtultak el a rendkívüli törté-nelmi teher alatt, de megérté, mert másnap, felgyógyulá-suk után olyan kiállítászt rendeztek otthonukban az ér-tes-kész muzeális leletekből, hogy az egész környéken csodá-jára jártak a zarándokok.

— Ez itt óskén — mutatott Toszkanini valami feké-tét a látogatóknak és szémeiben kigyúlt a híres szodomai szenvedély lángja — ez a fehér itten megkövesedett só-kristály a Holttengerből... Amaz mangánkristály, a vas-bányászati alapja, ime a villogó kálisó, a sápadt rézérc és az ezüstösen csillogó alumínium anyacsavár... A Negev végtelen pusztáinak összes rejtett kincsei...

Mi, a nézők, csak álltunk ott sápadtan mint a hal és néha megbökdöstük ujjunk hegyével a bővös köveket, amelyekről képtelenek voltunk tekintetünket levenni. A magam részéről nehezen szuszogva lélegeztem és az a gondolat kerített fokozatosan hatalmába, hogy elteszem Toszkaninit láb alól és elrabolom a kavicsait. Éretem, hogy a többiek is ugyanilyen terveket forgatnak a fejük-ben. A kövek tul szépek voltak, löchló háruchof...

Es azóta szüntelenül terjed a szodomai járvány a sikonba. Az eddig oly népszerű „salom” közzöstést minden-ütt a „Voltál-e már Szdomban?” üdvözlés váltotta fel. A félünne napjain egészen kiürült a telep, mert min-denki Szdombába utazott szines kavicsokat hozni. Ki taxival utazott, ki biciklivel, ki gyalog — tehetség sze-rint. Három olyan esetről is hallottam, amikor is az el-utazott férj levélben értesítette feleségét, hogy nem tér vissza soha többet Szdombából, mert ilyen nincs több...

A legnagyobb feltűnést Pasutman keltefte, aki szta-nioli papírban elhozta magával Lót sóbálvánnyá változott feleségének egy törmelékét. Néhányan megkóstolták az asszonyt és azt állítják, hogy még mindig nagyon sós. Aznap éjjel hajnalig vitakoztunk azon, hogy szabad-e valakit sóbálvánnyá változtatni, csak azért mert vissza-

néz? Többen azt állították, hogy ezen az alapon az egész schuna söhegyekké válhatna, mert folyton Szdoma felé bámulnak...

Ezek a kirándulók azonban még gyerekcipőben jár-tak Szdombában. A nagy technikai felkészültséggel ren-delkező Sávua-Tov teherautóval utazott le a csodálatos városba és hazatérte után nyolc tonnával rakodott le a mirresterre. Most gigantikus mozaikot rak a kertjébe, amely Lötöt ábrázolja illuminált állapotban a Negev tech-nikolor színeiben...

Ezzel szemben egy idő óta észrevettem, hogy lassan-ként mindenki elhídegül tölem és barátaim kerülnék, mint a belpoklos hitelezőjüket. Egy pillanatig sem volt kétséges előttem a fájdalmas jelenség oka. Én vagyok már az egyetlen a messze környéken, aki még egyszer sem volt Szdombában, jóllehet, erős egészséges, munkabíró ember vagyok. Néhányan már kellemetlen megjegyzése-ket tettek és nyílt anticionizmust emlegettek, sőt a helyi borbély a napokban minden indokolás nélkül megtáda-ta a hajvágást. Éretem, hogy ez a lehetetlen állapot nem tarthat soká, feltétlenül felőrödm a közvélemény malomkövei között, ha nem tudok rövid időn belül, valami elfogadható szodomai tettet felmutatni. Elejét arra gondoltam, hogy elköltözöm a környékről, de azóta meg-váltó ötletem támadt.

Az első holdtalan éjjel kiszöktem a környékre és az épülő házak mellől összegyűjtöttem egy nagy zsebk apró zif-zifet. Szerencsére senki sem zavart meg munkámban. Az a néhány lakos, akiket valamely váratlan osemény hazaszólitott Szdomból, nem hagyta el lakhelyét. Pírka-daktor azután kimentem a sikon határába, telesszórtam a cipőmet homokkal és kicsit meghemperegtem a kvisen, majd vállamon a zsákkal bizonytalan, rogyadozó léptek-kei elhuztam a házak mellett...

Minden oldalról barátságos, biztató kiállítások fogad-tak, egy aggyastán a hetes blokkból megdönt. Az embe-rek hivatali munkájukat sutba dobla, dalaolva kísérték el otthonomig, melynek kapujában az előre kiáltott szent asszony várt kendőlobogtatással és kisírt szemek-kei (Az aknák miatt!)

Rövid, de megrázó családi jelenet után leoldottam vállamról a zsákot és tartalmát széles, vad mozgalommal szétszórtam a rekamién. A hófehér, csodálatos, zif-zif valósággal ontotta a fényt és színnel meg tartalommal töltötte meg a szobát...

Halálós fojtott csend ereszkedett alá. — Uraim — mondtam — ime Salamon király hirhedt vesekövei!

Nagy, szent remegés vonult végig a jelenlevőkön. Néhányan énekeln kezdték a Hatikvát. Egy teljes asz-szony rosszul lett.

— Hol találta ezt a kincset? — kérdezték — A szodo-mai tengerparton?

— Nem — feleltem — Gomorában!

Akkor mindnyájan leborultak és imádtak engem. Ez azóta én vagyok a legelső Szdoma névtelen hősei között, Isten áldását kérem további kutatásaimra.

WEEK-END, ÜDÜLÉS, SZABADSÁG

Donáth szálloda-penzióban
N A T A N J A, Dizengoff 39.
Jom acautra — péntek déltől kedd reggelig —
penzió 19.- font. K1137

ELSŐRENDEŐ

kosztümszabot

KERES AZONNALRA

ROSENBLUM JERUSALEM,
PRINCESS MARY 1 SZ.

K1169

otel

tel. 3886

ABADI ERVIN:

TEGNAP TÖRTÉNT...

XV. FOLYTATÁS

Szent Bertalan éjszaka? - Mister Cohen Brooklynban... Nem lettél te cionista?

Már messziről nyújtotta kezét, arcán széles boldog mosolyal:

— Csakhogy te is meg vagy!

Nagyon örült ő is Schwartz Dénesnek. Átélték, verekgették egymás hátát, nevetek szívből, barátian.

— Átvészeltük öregem, átvészeltük! Egyébként már nem Schwartznak hívnak, magyarosítottam kérélek... Sikiósa.

Egy kávéház teraszán ültek le.

Schwartz-Sikiósa Dénes három hónappal előbb vonult be, mint ő. Megjárta az orosz frontot. Végigcsinálta a negyvenkettes, negyvenháromas nagy téli visszavonulást. Szerencséje volt, 1943 január 26-án orosz fogdába esett. Még szóltak az ágyúk a budai oldalon, amikor ő már Pesten volt és teljes erővel belevette magát a kommunista párt szervezési munkáiba. Most az országos központ propagandacsoportján dolgozik, fontos beosztásban.

Ő is részletesen beszámolt mindenről, egészen addig, hogy a Bajza utcai lakásba beköltöztek...

— Na és most mi van veled?

— Hát... nem is tudom, hogyan feleljek erre a kérdésre. Próbálkozzom itt-ott. Egyik napról a másikra élünk feleségemmel: Mit hoz a holnap?... Nem tudom. Sikiósa Dénes megcsóválta a fejét. — Ez nem jó öregem! Nincs utad? Nem tudod, hol a helyed? Nem találád még meg a Pártot? Legyintett.

— Hagyd... és különben is, a dolgok nem úgy alakultak és nem úgy alakulnak, ahogy képzeltem... Mintha légüres térben élnénk. Várunk, csak nem tudom mire? Valami végérvényesen és végzetesen elmúlt. Nincs folytatás. Aztán megfigyeltem, mindenki, a nemzsidóság, kényszeredett, sőt bosszús arcot vág, ha „azokról a dolgokról” és általában a zsidókról kerül szó. Körülbelül úgy néznek ránk, mint a szemérmetlen koldusra, aki sebeit, csonkjait mutogatja... Közben a zsidókérdés ma is probléma; lavor, kávédaráló, dunyha, szőnyegbutor, néhány értékes kép és egyéb ingóságok problémája. Ezt a problémát én vizuálisan fogalmaztam meg magamnak: egy kövér tézsa-arcu asszonyt látok és egy piros pettyes bögrét...

— Nem értelek — szölt közbe Sikiósa Dénes.

— Nem baj... mindegy. Szóval tegyünk úgy, mintha mi sem történt volna. Tarkarjuk le sebeit és ne zavarjunk a gyilkosokat. Viselkedjünk illédelmesen. Közben a faszidák, nyilasok ma is, már 's háborítatlanul járnak, röhögne a markukkal Meztörölés? Ah!

— Szóval te is azok közé tartozol, akik levágott fejekkel akarták kiközvetíteni a Körutat? — kérdezte Dénes.

— Persze, voltak napok, voltak olyan idők, a legsürübb borzalom idején, amikor az agyat a bomlástól csak az mentette meg, hogy az ember csendben, szinte bensőséges áhitattal és ihlettel állapolt, nevelte szívében a gyűlöletet, a bosszúvirágját. A látott és átélt borzalom, a kiszolgáltatottság, megaláztatottság voltak képzelünk sarkantyúi... Nem volt határ és nem volt mérték, mint ahogy gyilkosaink sem ismertek határt és mértéket. Te Dénes, aránylag szerencsés voltál. Még a háború kellős közepén fegyver

került a kezébe, amikor át kerültél az oroszokhoz, így nem is nagyon értheted meg ezt... mindent végigcsinálni tehetetlenül.

— Nekem egyszer, egyetlen egyszer adatott meg, hogy kilőhettek egy golyót ellenük! Akkor váltam ismét emberré!

— Azt a golyót Horthyba, a „lovagias magyar nemzetbe”, a „bilgericsizmás keresztény magyar erkölcsbe”, a rezgő-csárdás, ihaj-tyuhaj aljasságba lőttem. És nem tévesztettem célt, mikor egy utásztizedest találtam el, aki évekkel előbb egy bélet kesztyűért lőtte le doktor Kartal bajtársamat.

— Fejekkel kiközvetített Körút? Ez az ötlet valahol Ukrajnában, vagy a pesti nyilas szörnyűségek idején született... En tudom, megértem... Persze szélsőség. De nézd Belgiumot, Hollandiát, Csehszlovákiát, hogy Jugoszláviáról ne is beszéljék! Hogyan bántak el ott a Quislingekkel és a náci-kollaboránsokkal!

— Ja! Ők tehettek. Ott csak párszáz emberről volt szó!

— Ez az! Itt pedig száz- ezrekről, mi? Az egész népről, mi? Most már nyilvánvaló; minél többen működtek közre ebben a tömegnépszárlásban, annál jobban biztosították be magukat, felelősségvételük ellen a gyilkosok! Sztálinék, Roosevelték, hány-szor hirdették sajtójában rádióban, hogy a fasiszta gyilkosok számára nem lesz hely a világon, sehol el nem bújhatnak, mindenütt utóéri őket majd az igazságszolgálat büntető keze! Nos, nem kell nekik nagyon bűnöznie! Fel fognak akasztani néhány főbűnöst Magyarországon is. Hallottam, hogy Szálasi hazahozták és vezérkarát is. Néhány katonatisztet fellőgátnak majd, akiknek bűnei ordítanak az akasztófa után és kész... Ezzel le lesz zárva az egész ügy.

— Hát mégis, mit akarsz? Szent Bertalan-éjszakát?

— Mondtam már... ez már elmúlt, de ami hiányzik, aminek az ideje itt volna... a zsidóság... a nincstele. Né tett, ruha, lakás nélkül maradtak, özvegy asszonyok, lágernyomorékok, árva gyermekek... Ezek felé nincs az új magyar rezsimnek egyetlen gesztusa sem. Amerikai zsidók jószívén múlik minden... Ha ők adnak, akkor van mit enni a magukkal tehetetleneknek, akkor van ruhájuk, naponta meleg ételük.

Öregem, — vágott közbe Sikiósa Dénes, — te túl egyoldaluan nézed a dolgokat. Be kell látnod neked is, hogy a magyar államnak, az új magyar rezsimnek egyelőre fontosabb teendő van, mint hogy karitatív akciókat kezdjen el.

— Mi az, hogy karitatív akciók?! A maradék zsidóság nem alamizsnát kér! A maradék zsidóságnak anyagi és erkölcsi kártérítést kellene adni! Jár! Érted?! De miért tegyék? Nem, erről szó sincs! Ellenben tudod miről van szó? Az ame-

rikai zsidók gyűjtéséből ide érkezett ruhák, cipők, konzervek egy igen tekintélyes hányada nemzsidóhoz jut! Tudod miért? Azért, mert a mai rezsim vezérferfiái „meg magyarázták” a mai „főzsidóknak”, hogy rossz vért szűli, ha nemzsidók látják, hogy csak a zsidók kapnak segítséget... Ebben bizonyítékát látják annak, hogy mégis léteznek egy, az egész világot behálózó zsidó összefogás, a nemzsidók ellen! Érted ezt? Az érkező szerteladományokból egész vonatrakományok futnak be a Népjóléti Minisztérium rak-táraiba. Ott osztják ki az arra rászoruló nemzsidóknak... Jó... nem mindenki gyilkos... Jó... De mind itt volt akkor, amikor hat-száz ezer embert gázba hajtottak! Mind itt volt és a legjobb esetben sajnálkozva álltak a kapukban:

— Szegény bűdös zsidók... Visszik őket... — Ezek voltak a jők...

— Mister Cohen Brooklynban, vagy az East Siden összecsomagolt egy pár cipőt, ruhát meg egy kabátot és elküldte a gyűjtőakcióba. Abban a hiszbenben aludt aznap este el, hogy egy zsidó testvérén segített, akinek nincs egyebe, csak egy ronggyá fertőtlenített csikos rabruhája. Érted ezt? Es Mister Cohen ötönteve egy visszatért ukrainai pribékere kerül, a cipőt egy ügyesen lapuló kishnyilas kapja, a kabát igen nagyon könnyen lehet, olyanra kerül, aki zsidót gyilkolt, na nem sokat, mondjuk csak tizet-húszat! Tudod mi ez? Aljasság! Gázság! Különösen azután, hogy Darvas ki merete jelen-teni, hogy az a bizonyos réteg ne számítson semmiféle előjogra.

— Nézd, hagyjalak végigbeszélni... Helytelen szem-szögből nézed a dolgokat. A mai rezsim egyrészt átmeneti rezsim... De azért mégis, a mi szavunk már is döntő! Mi, kommunisták, vagyunk a garancia arra, hogy a múlt nem fog többé megismételődni! De ma már nem hátra a múltba, hanem előre a jövőbe kell nézni! Zsidó, nemzsidó, ez ma már nem érdekes... Ne csináljunk zsidókérdést! Ez azok közé tartozol, akik csinálnak... Ne haragudj... mások ma már a feladatok! Meg akarjuk és meg fogjuk szüntetni a tőkés kizsákmányolást! Fel fogjuk szabadítani a proletariátust és átneveljük a népet! Ez a feladat! Es különösen ez a feladata a maradékzsidóságnak! Nekünk kell előjárni, példát mutatni, segíteni az átnevelés nagy munkájában... Persze, nem mint zsidók, hanem mint magyarok... Tudod pajtás?

— Nézd így csinálók én is és így csinál még egy csomó fiú. Benn vagyunk a miniszteriumokban, rendőrségen, katonaságnál, lapoknál, rádióknál. A Párt megbizik bennünk, de mi nem zsidók vagyunk és nem is zsidó alap-on csináljuk ezt a nagy munkát! Mi magyarok vagyunk... A Párt legfőbb vezetői is zsidószármazásuak, Rákosi, Révai, Gerő, Vas, Farkas és még egy egész csomó kitünő elvtárs... De ők mégsem zsidók... magyar nyelven, Magyarországon dolgozó kommunis-ták! Köztünk a helyed öre-gem! Lásd be, nem a múlt

ton kell rágódn, hanem bátran elindulni! Te nagyon használható ember vagy... Gyere fel hozzám a központba én majd bevezetlek! En majd elindítalak! Nem Füzy-hez kell menni, nem nála kell kezdeni... A fejhez kell menni és én elvezetlek a fejhez!

Megálltak a sarkon, Sikiósa a kezét nyújtotta, baráti biztatással nézett rá. Mélyet lélegzett.

— Nem. En nem érzek magamban elhivatottságot, én nem akarok „előjárni”. En irtózom tőlük és megvetem őket! Eddigi életemben nem sokat törődtem zsidósággal. Bevallom, úgy is volt, hogy bosszantott, zavart és gátt. Most, mindenem tül, ma már rangnak érzem! Es életem végéig az maradok... Zsidó!

Dénes összehunyorított szemmel nézte egy darabig, aztán gyanakvó hangon, súlyosan tagolva a szavakat kérdezte:

— Mondjad csak... nem lettél te cionista?

1946 és 1947 években a Joint 12, illetve 14 millió dollár értékben küldött segítséget a magyarországi zsidóság részére. Nem is annyira az akkori koalíciós jellegű kormányzat, sokkal inkább a tényleges hatalmat már kezében tartó kommunista párt, állandó, terrorisztikus nyomása csikarta ki a Joint magyarországi vezetőitől a rendszeresen érkező Joint-szállítmányok tekintélyes hányadát. Kedvelt taktikájuk volt egyes szerveknek „tévedésből” való előirányítása. Óriási dollárösszegeket kényszerítették ki a Párt választási alapjára is. A Párt a zsarolási manőverek végrehajtására is megtalálta a legmegfelelőbbeket: elsősorban Arányi Árpád és dr. Benedek László személyében.

„Ök keten szemérmetlenül és gátlás nélkül fosztogatták a Joint raktárait éveken át. Mi tehetetlenek voltunk.”

(Dr. Szücs Géza, 1951-ben öngyilkossá lett Joint igazgató szavai.) A. E.

A mezőgazdaság utái

(Folyt. a 3. oldalról)

településeken dolgoznak, de az import dollárokból mérvet folyamatosan nő és az export, miután egy picit emelkedett, újra csökken. A dolgok értelme az, hogy minden befektetésünk ellenére egyre nagyobb mértékben szorulunk rá a külföld támogatására. Még azzal a kifogással sem élhetünk, hogy közben nagymértékben megnőtt a lakosság létszáma, mert a nagy alijja 1951-ben megszűnt. Mi történt tehát a befektetésekkel, hová lett munkánk eredménye? Nyilvánvalóan nem lehet azt mondani, hogy a pénztizsátságtelen utakon költötték el és azt sem, hogy mindent eltékoztak. A magyarokat egyszerűbb és szomorúbb, a pénzt nem ott fektették be, ahol kellett volna és ahol befektették, nem hoz megfelelő gyümölcsöt.

A egyszer a saját lábunkra akarunk állni gazdasági szempontból, kénytelenek leszünk megváltoztatni útjainkat. Meg akkor is, ha ez nagy társadalmi nehézségekbe ütközik.

Konfekciósok, varrónök figyelmebe!
Plisszirozást, dekatiázást, öv, gomb, stb., készítését vállalja

EXPRESS PLISSE
TEL-AVIV, ALLENBY 3°
(szuterén)

"MOTOR" ELEKTRO-MECHANIKAI ÜZEM
POLLAK JOSZEF
Jaffa, 16-os utca 4 szám
(5-ös utcából nyílik)
3 1/2, 10, 17 HP új svájci motorok eladóak.
Minden erősebb motor, dinamó tekercselése

Fogorvos, 40 éves, saját rendelővel és lakással, keresi intelligens, csinos hölgy ismeretségi házasság céljából.

Nagyon csinos, barna, 26 éves, szalonnal rendelkező varrónök férjhezmenne fixállású férfithez.

"INTIM"

Tel-Aviv, Rasi-u. 42. II. em.
Fogadóórák:
d. u. 1-3, 6.30-9-ig.

Jó könyvet DAAT-tól
kizárólag DAAT-tól

olvashat. — Választékunk 1000 jó könyvvel bővült.
Magyar könyvekért jó árat fizetünk.

TEL-AVIV, Botschild 86.

Az ifju Sámson éneke

Stein Imre, a költő halálának tizedik évfordulójára

Irta: GÁRDOS KÁROLY

„A víz meg sem rezen
a madár fel sem rebben
gubbasztanak a torony-
tetők.
Oly boldogok az
akiket mindig, mindig
visszavárnak”
(S. I.)

mult, búcsuzkodott, es-magolt.
Ebből a derült, napé-nyes égből csapott le a vi-lám, egyenest telibetalálva áldozatát. Néhány nappal a vizsga és az indulás előtt Stein Imre magas lázzal ágy-nek esett.

A Jóég tudja, hol van most Stein Imre a testén kívül, mely a pesti ortodox temetőben porlad, de annyit bizonyos, hogy a verse szerint boldog kell legyen, mert akik ismertük, — mindig, mindig visszaváru-juk. Keserűségünket nö-velti, hogy nem ismerik töb-ben, főleg itt Izráelben, igazi hazájában, melynek csak nyelvét, szellemét bir-lyokolta, de küszöbétől irl-gyen visszarátotta a korai halál.

Kivé, mivé fejlődött vol-na, ha nem fejeződik be élete és irodalmi pályafutá-sa 19 éves korában? Az e-fajta kérdések felett csak álmodozni lehet. Afelől a-azonban nincs kétség, — tár-gyalagos hozzáértők állapi-tották meg, — hogy azon a hűvös, koratavaszi na-pon a magyar zsidó kultu-ra egyik legragyogóbb, teg-igéretesebb tehetségét te-mettük el.

Stein Imre jól választotta meg szüleit és otthonát. Apjának, dr. Stein Artur, ismert pesti ügyvédnek Wesselényi-utcai háza e-nyik utolsó menedéke volt egy nemes életformának, melyben ideálisan párosult az európai, polgári kultúra a hagyományos zsidó érté-kekkel. Imre, aki előzere-ttel használta héber ne-vét, Michaelt, — ebben a légkörben serdült nagyon, nagyon korán költővé és cionistává.

Tanulmányai a pesti zsi-dógimnáziumban zátonyra futottak. Michael nem es-nált titkot cionista meggyő-ződéséből, intenzív mozgalmi életet élt és hamarosan összeütközésbe került az iskola tanári karával, mely görcsös igyekezettel pró-bálta bebizonyítani a kor-mányszatnak, hogy a zsidó-gimnázium „politikailag megbizható.” Stein Imrét „eltanácsolták” tanulmá-nyai folytatásától. Apja megdöbbenve vette a rossz hírt és elhatározta, hogy nem hagyja annyiban a dol-got. Dr. Stein Artur, az or-szágszerezte ismert egyhá-z-jogász, teoretikus, szak-könyvek szerzője, kitünő kapcsolatokkal rendelke-zett miniszteriális körök-ben és minden bizonnyal meg tudta volna szígyeni-teni a zsidógimnázium túl-buzgalmát. Michael volt az, aki ellenszegült minden közbenjárásnak. Szívesen vállalkozott a magántanul-lásra, mely több időt enged-tett irodalmi tevékenység-nek és az alijjára való elő-készületnek. Két testvére máris az Országban volt, ő pedig héber tudását akar-ta kiegészíteni és tökélete-sen elsajátítani egy kézmű-ves szakmát.

A következő év végzetesé váló hajszában telt el. Stein Imre, az elkényezete-tett, jómódu polgárcsemete napközben bádogos és sze-relő munkát végzett, ce-mentes-zsákokat emeltgett, W. C. kagylókat javított. Pihenőóráiban A. D. Gordont és Bialikot olvasta e redetiben, készült az erőt-tiségire, estét pedig a mo-zgalomban töltötte, ahol fáradhatatlanul tanult és tanított. Rejtély, hogy ho-gyan telt idejéből kiélni irodalmi ambícióit és meg-írni a magyar szocialista líra gyöngyszemeit, melye ket szívesen közölte a Né-p-szava.

Stein Imre, az izmos, val-lásos kamasz, látszólag könnyedén viselte a szelle-mi és testi megerőltetést, melynek gyümölcse érel-dőben volt. Közledett az érettségi és közvetlen utá-na az alijja időpontja. Mi-chael boldog izgalomban ta-

... előbb tifusza kezelték, pedig csak tudóvagy, az egész.”

— foglalta össze később ke-serű humorral megbetegede-sé történetét.

Rövid életének utolsó, tragikus felvonása csak-nem két esztendeig tartott. A színhely a budakeszi tá-dószanatórium és később a korház, rövid, otthon-tól tíz idősakkal váltakozva, Michael, az örökké tevé-keny chaluç szigorú fekvé-sre kényszerült és ösztö-nösen érezte, hogy soha nem fog többé egészsége-sen talpraállni. Az első na-pok agyorsvasztó lelki krí-zise után számot vetett ve-szendő életének értékeivel és megkapaszkodott az ut-tolsó szalmaszálba: irodalmi, költői adottságaiba.

„Görnyedt, csontos hát-tal horpadt ágyán kuporog-va,” möhő lázas buzgalom-mal irt, formált, alkotott. Első versgyűjteménye 1941 végén jelent meg és bal-jós, sokatmondó címet véselt: „Nem menekülhetsz”. A vékonyka kötet az „if-ju Sámson Énekeivel” tárul fel. Az egészség, a munkás, építő élet bucsuzkodik e széles, lendületes optimiz-mussal induló és hirtelen megtorpanó versekben. De az idő sürget, felesleges faggatni a multat. Stein Imre alapvető kérdésekre keres feleletet, metafizikai mélységekben kutat:

„Reggel felkeltem és láttam, hogy tegnap van.

Minden tegnap. — —
„Ami él, az nem csalt, csak minden élet más és más...”

„Nem értem, hisz én ezt nem kértem...”

„Gondolkozm, tehát meghalok.”

Ez a végtelenül precíz, tömör és kegyetlenül őszin te intellektuális líra időn-ként átadja helyét csendes, melankólikus képeknek:

„A kertben egy jázmin illatot zenél...”

„Akácok számlálják hulló levelük...”

„Hátan fekszenek tátott szájjal a csillagok a messze-ségben...”

„Mint fagyos kisveréb, kitétom számat és — meséket várok...”

A tizenhétéves ágyszor-lancolt férfi szeretere, sze-relemre vágyódik:

„Ki lát most engem? Ki van felettem? Ki van bennem? Mirjam, te vagy!”

„Minek a világ? Rejtőd el előlem, pótdol, anyam és gyer-mekem...”

„Fáradtan lehullok az ágy váncosára s te ajkamhoz szorítod szép szemöldököd...”

Es az örökké visszatérő alaphang: Eric Jiszráél és népének szeretete, melyet a betegség fájdalmas, re-

(Folyt. a 7. oldalon)

GANERIED FABRIK
A KING GEORGE

PELYHET VESZÉR

Jönnek a földosztók...

Írta: SAUBER-MIHÁJLOVICS SANDOR

Hosszú közéleti pályafutáson sokféle tisztséget töltöttem be. Volt idő, amikor a cionista helyicsoporthoz szűk helyiséget szepregtettem és az is előfordult már, hogy az elnöki székben fényesített a nadrágomat. Minden munkát egyenlő lelkesedéssel végeztem. Ismertem a Tant, amely szerint az a kohanita, aki nem hajlandó elhordani az oltárról a hamut, annak bizott áldozati ökört szegye sem dukál. De, hogy valaha földosztó leszek, arra még a legvadabb romantikus cionista álomban sem mertem gondolni.

Pedig valaha közeli kapcsolataim voltak a földosztókkal. De azok nem voltak zsidók. Annakidején, mint kormánypárti újságíró a cseh-szlovák republikában hivatalos feladatokat látva gyakran elkísértem az agrárpárti földosztókat, akik a földreformtörvény alapján kiszámított latifundiumokból maradványbirtokokat osztottak a magyar és ruszin parasztnak.

Oles plakátok „Jönnek a földosztók!” felirással tudatják a néppel érkezésünket és a falu határán ünneplőbe öltözött menyecskek buzavirágcsokrokkal és lelkes felkészítőkkel vártak bennünket. Lovasbandérium- és rezesbanda-kísérettel vonultunk be a községhez, ahol ünnepélyes keretek és ékes szövegek között adták át a maradványbirtokoknak a hivatalos dekretumot. Utána pedig kivilágos úrrádataig tartó céco következett. Igazi urimuri, ahogy az a Mikszáth-féle regényekben írva nagyon. Valóságos örömmámorban uszott a földhözjutott parasztsereg.

En úgy éreztem magam, mint betévedt vendég az idegen lakodalomban. Az agrár-problémákat a kávéházban felszolgált vizes-zemlén kereszttel ismertem. No, meg, mit érdekel engem, ha a magyar paraszt földet kap? Sokszor a maradványbirtokot a zsidó vagyonból hasították ki és odaadták a Jancsiknak, Pistáknak és Vasiloknak. A zsidó birtok felhözött gazdák később hálaiból kiirtották a zsidó földesurat családotól.

Ezek után érthető, ha őszinte lelkesedéssel vállaltam a HOH elnökségének megbízását, hogy utazzam a Migdál Askálomba és válogassam ki a hitjászvutra jelentkező zsidó parasztokat, akiket a Negba mellett elhagyott arab földeknek fognak telelteni. Tudtam, hogy ünneplőbe öltözött menyecskek nem várnak rám a város határában, lovasbandérium és rezesbanda sem kísér el a Mápáj székházába, sőt, még céna-murira sem számítottam. Mégis dagadt a mellem a boldogságtól. Mert most én is föld osztó vagyok és részem lesz abban, hogy az évezredek óta bolygó zsidó nincstelenek ivadéka földhöz jussanak.

Az Esed autóbusszállomás től a HOH főtitkára, a progresszív párt két telepítési szakértője és a Faluszövetkezet megbízottja társaságában indultam a földosztás hoz.

A 43 jelentkező és családja szinte szüntelenig megtöltötte a Mápáj székházát és biztatta röviden üdvözölt bennünket, a központ nevében emelkedtem szólásra. Minthogy komolyan vettem a feladatomat és a széksorokban helyetfoglaló néphoz az alapítandó falu új lakosságát vétem, elmondtam nekik, büszkék lehetnek arra, hogy ők folytatják azt a munkát, amit 75 évvel ezelőtt a magyarszármazású Stamper, Guttmann, Ráb és a többiek megkezdtek. A magyar nyelvterületről származók kis csoportja akkor ott hagyta a jeruzsálemi város szűk sikátorait és a mai Pátech-Tikván rakták le a zsidó mezőgazdaság alapjait. Ők hozták Izraelbe az első vaskéket és bevezették a mélyszántást.

Az utódok sorsa sokban hasonlít az ösökhöz — mondtam szinte elérzékenyedve. — Ők is eleinte sátrakkban laktak és fegyverrel a kezükben oktatták ki a sivataglakókat a magántulajdon szentségéről. Ti is eleinte sátrakkban fogtok lakni és éles fegyverrel fogtok ügyelni földjétekre, de amint ma büszkék vagytok a Stamperekre, majd eljön az idő, amikor szinte hengecve fogjátok említeni a ti neveteket, akik a petachtivainak mintájára, virágzó virágzó falvat varázsolatok elő a homoksvatagból.

Mondtam még sokmindent, szépet és jót, amit — mint láttam — szívesen hallgattak. Ugy látszik, mindenki szívesen hallja, ha dicsérik — előlegben. A zavar ott kezdődött, amikor Orosz főtitkár úr bejelentette, hogy a 8500 font értékű birtokra egyenként 500 fontot kell befizetniük, amely összeg felét a HOH kölcsön utján fogja számukra megszerezni.

— Na, és mit csináljon az, akinek nincs 250 fontja? — hangzik el az első kérdés.

Alig volt időm válaszolni, a hátsó sorokból valaki, mintha hangosan gondolkodna, morogja:

— Mi az, dolgozzunk és meg pénz is adjunk?

— Nekem nincs pénzem, de van tehenem, — mondja az egyik.

— Akkor a dolog egyszerű — válaszolom szinte kárpából — eladja a tehenet és meglesz a pénz.

— Arra aztán várhatnak, hogy én a tehenemet eladjam — hangzik a szigorú viszontválasz.

Egy simarabrotvált képi, harminckörülű chávér a helyéről felemelkedve, előadja, hogy csupa szegény ember van ebben a faluban, akik jó időben is alig kaptak havonta 10 munkanapot a liskától. Honnan legyen nekik 250 fontjuk?

Láttam, hogy a kérdés komoly, mire én is komolyan válaszoltam:

— Idehallgassanak, chávéroék. Én azt a tanácsot adhatom maguknak, amit a csodarabbi adott egy leszerelt katonának az első világháború befejeztével. A katonát az kérte, mitévő legyen, hogy a családját eltarthassa.

„Tedd azt, amit a többi zsidó” — válaszolta a rabbi. „Menj a tözsdére, vásárolj értékpapirokat és add el azokat. A keresetből szépen meg fogsz élni!”

„Rabbi ur, vannak papírok, amelyek emelkednek és vannak, amelyek zuhannak. Honnan tudjam, milyen értékpapirt kell vásárolnom?”

A rabbi erre azt válaszolta: „Fiam egy ügyben két tanácsot nem szolgálhatok.”

— Én is azt tanácsolom nektek, menjetek hitjászvuttra. De hogy honnan vegyétek a 250 fontot, az már a második kérdés. Sajnos, nem vagyok okosabb a híres csodarabbinál...

Ezzel az ülést bezártam, miután negyvenhárom telepítési jelölt közül összesen egy jelentette ki, hogy hajlandó hitjászvutra menni.

Miután a gyűlés hivatalos része befejeződött, barátságos beszélgetés kezdődött, Mikor megtudták, hogy az új falu Negba közelében lesz, szinte gyilkos szemeket meresztettek rám. Az egyik ele gánsan felöltözött, csinos hölgy szinte magából kikelt ordította felém:

„Ha maguk ezer fontot adnának nekem, akkor sem tetemné el magam oda. Azt hittük, hogy Ramle mellett lesz, bejárnánk a városba, de ki örült meg elmenni a Negbába?”

A melletteálló férfi pedig fennhívta mondotta:

— Engem csak egyszer sikerült megbundázni.

— Mivel bundázták meg magát, chávér? Talán előleglet vettek fel magától az új településre?

— Nem kérem! Akkor bundázták meg, amikor ide

Gervai Sándor: Ceruzarajz Zsolt Béláról

Nem volt sem zsidó, sem magyar; pesti polgár volt. Az Abbazia kávéház volt a hazája; a Wesselényi, Dob, Király, Kazár, Holló és Kazinczy utca lakosai voltak a népe.

Regényeiben olyan részletességgel, pontossággal és bőbeszédűséggel beszélt el a negyed embeinek a magánéletéről; általános emberi gondjait és bajait, éppen úgy, mint a legkényesebb magánügyeit, mint ha egy fontos vallási szertartás össze szabályait foglalta volna törvénykönyvbe.

A kritikai realizmust jóval túlhaladva, naturalisztikus kiméltenséggel mutatja be hőseit s az olvasó úgy érzi, hogy az író utálja azokat az alakokat, akiket regényében megörökíteni akar.

„Örökkévalóság” — nagy szó ez még akkor is, ha gépiesen mondjuk irodalmi művekre gondolva, de valami igazság mégis van ebben, Zsolt Béla regényeivel kapcsolatban. „A” pesti zsidó életkörülményeit, természetrajzát, tulajdonságait, lomhaságát és nagyratörését, érzelmes ellágyulását és pészkos kis gonoszkodásait, rajongásait és rosszindulatú pletykázásait Zsolt Béla kivül aligha volt valakinek is túrelme regénybe foglalni vagy színpadra vinni. Zsolt Bélánál a pesti zsidó nemcsak irodalmi nyersanyag volt, hanem maga a közösség, amelyért élt, amelyet megértett, amelyért bosszantott, amelyet zsidótt s amelyet minden kívülről érkező támadás ellen példát mutató bátorsággal, gyakran saját személyes érdekének a rovására, s érvényesülésének, előrehaladásának, a kárára, megvédett, nem törődve azzal, hogy jobbról, vagy balról sértették meg ezt a különös társadalmat, ezt a kissé szemtelen, de pi-masszában is rokonszenves s szellemes humorával, minden humort és szellemet megértő embert, meg békítő gyülekezetet.

Írásaiban ambivalens módon foglalt állást Zsolt Béla a pesti zsidósággal kapcsolatban. Verseiben, regényeiben, kegyelem nélkül leplezte le minden egyéni közönségi fogyatékoosságait és hibáikat, vezércikkeiben azonban évtizedeken keresztül ő volt és maradt egészen hajlala napjáig, — amíg a szó szoros értelmében, ki nem esett a halálos ágyn kezéből a töltőtoll, — megmaradt a védőjének és oltalmazójának.

A vezércikk nagyon divatos és népszerű műfaj volt

Magyarországon, minden időben, s a héber sajtó szokásával ellentétben, az első oldalán, feltűnő szedésben, közölte minden lap. A vezércikkirő társadalmi tekintélyt nem egyszer valóságos nemzeti hőg volt. Természetesen ki-ki a maga portáján. Milotay István az „Ébredő Magyarok” gondolkodását visszatükröző lapjában, a Magyarságban, Zsolt Béla pedig az „Ujság”-ban, a két világháború közötti években a második világháború után pedig a „Haladás” című hetilapban.

Ha valaki meg akarja ismerni „a” pesti zsidót, akkor végig kell tanulmányoznia Zsolt Béla minden írását s ha ezt a nem is olyan kellemetlen s nem is olyan nagyon unalmas feladatot véghez vitte kellő lelkiismeretességgel és elmélyüléssel akkor, még abban az esetben is világos és a tényeknek megfelelő képet tud rajzolni magának, ha soha nem volt Pesten, nem lépett be az Abbazia kávéházba, nem járkált a Teréz-körúton s nem folytatótt párbeszédet a Meteor, az Emke, a Mienk, a Savoy, a New-York és a Japán kávéház törzsvendégeivel, ha soha nem sétált végig a Király-utcán, vagy a Lövölde téren, ha nem látta a Dob-utca koszos kis lakásait, — mégis: Zsolt Béla jóvoltából, olyan közeli ismerőseivé válnak ezek a zsidók, mintha állandóan közöttük élt volna.

Mert az a csodálatos és meglepő, Zsolt Bélánál, hogy a szaboi zsidókat, például alig-alig ismerte, ő minden idegszálában, testestől-lelkestől, nagyvárosi ember volt, aki, ha olykor, — inkább az időszerűségnek, a divatnak engedve, mint őszinte érdek lődésért követte, — foglalkozott is a magyar parasztság problémájával, igazában védegen volt előtte mind az és mindenki, ami nem volt Budapest, ami nem volt város.

Ő, aki egy időben azért mondott búcsút s adott való levelet a zsidó vallásfeleketnek, hogy ezzel a cselekedetével is aláhúzza, kidomnyorítsa, a magyarsággal való azonosulását, valósággal düh rohamot kapott, ha valaki szóban, vagy írásban, nemzeti hűrokat kezdett pengetni előtte. Minden nemzeti jellegű dolgot sovínymusként bélyegzett meg s ezen a téren nem állott egyedül. Nem a csepeli munkás, vagy az angyalföldi proletár állott mellette, hanem a hat kerület, sőt a Szent István város zsidó kispolgára, aki

szintén hasonlóképpen idegeskedni kezdett, ha nemzeti szellemről kezdtek beszélni előtte s ezt azért tette, mert a múltban rendkívül kellemetlen élményei, ijesztő tapasztalatai voltak a nemzetijellegű megnyilvánulásokkal kapcsolatban.

A Magyarországon keresztütbortorkáló, galíciai és lengyel zsidók, akik nem tudták megérteni a pesti zsidó nagyvilágát és a héber nemzeti gondolatot való elszakadását és egészen megszemenő eltávolodását, csak azok mondhatták azt a jámbor naivitásra való „vadászt”: „A pesti zsidók, — magyar sovínizták!”

Voltak Magyarországon olyan rétegek és pártok, amelyek szembenállottak mind a népi sovínizta megnyilvánulással s ha ilyen tapasztaltak volna, a pesti zsidóságnál, bizonyára a fejére olvasták volna, de nem tapasztalhattak, mert ez a sajátos és egyéni arcultatú zsidóság, nemcsak a héber, nemcsak a magyar, hanem általában, minden nemzeti gondolatától távol volt és elmaradt. Egyszerűen idegen és érthetetlen volt ez az érzés a részére.

Ennek a tételnek az igazságát nem dönti meg az sem, hogy kivételként, olykor-olykor egészen felületes és semmire nem kötelező, nemzeti izü jelzavakat hangoztattak ennek a közösségnek a hivatott és hivatlan képviselői, akik a saját gondolataikat fejezték ki, de semmi esetre sem annak a tömegnek az érzeit, melynek a nevében a porondon álltak és hangoskodtak.

Zsolt Béla, valósággal, jelképe és hőroza volt a pesti zsidóságnak s ezt a rangot nem is annyira a szépirodalmi műveivel, mint inkább a vezércikkeivel érte el, amelyet a legmagasabb rangú irodalmi műfajja fejlesztett s olyan tekintélyt biztosított a műfajnak, amelyet előtte igen kevesen vívtak ki.

A második világháború befejezése után, amikor a pesti zsidóság, erősen megtizedelve, kifosztva, kirabolva, megalázva és megszegyvenítve, somfordált vissza rommá vált lakásaiba, Zsolt Béla volt az, aki vezércikkeivel ismét lakályossá, meg hitté és otthonossá tette a pesti zsidóság részére — Pestet.

Nagyon nagy általánosítás az, ha valaki azt mondja, hogy: „a pesti zsidó a háború után sem akart megmozdulni!” A gombamódra szaporodó eszpresszóokban s az újra kinyitott kávéházakban, nagyon szorgalmasan tanulmányozták a térképeket és keresték, melyik az a hely, ahová kivándorolhatnának?

Zsolt Béla vezércikkeiben lebeszélte a pesti zsidókat a kivándorlásról s arra biztatta őket, hogy még Majdanek és Bergen-Belsen és a dunaparti gyilkosságok után is, maradjanak s építsék fel ismét Budapestet.

S a pesti zsidók Zsolt Bélára hallgattak és senki másra. Illetőleg meghallgatták azokat is, akik az ellenkezőjét javasolták nekik, de cselekedni úgy cselekedtek, ahogyan Zsolt Béla tanította őket. Jöttek a küldöttek Izrael országból is, és Zsolt Béla, akit a biztos halálból a mentett meg, hogy a németek bevonulása után, ő is bekerült abba a kivándorló csoportba, amely végső állomásként, Tel-Avivot és Jeruzsálemet tűzte ki maga elé, de végül Svájcban kötött ki s innét Zsolt Béla a legelső alkalommal visszatért az ő hazájába, Pestre.

— mondom, nem zárkózott el az elől, hogy úgy lapja hasábjain, mint a nagy tömegek jött, a dobogón, az előadói emelvényen, szintvalljon, illetőleg vitába szálljon a „mennel, vagy maradni” kérdésével.

Azt hiszem, Izrael kiküldöttjei nem ismerték eléggé alaposan Zsolt Béla egyéni

ségét és gondolkodását, mert ha ezt tanulmányozták volna, akkor csakhamar rájöttek volna arra, Izrael országa, állama felépítésének gondolatát könnyebben viszik közelebb Zsolt Béla lelkéhez, ha beszélnek neki a tel-avivi Tiferet és Passage kávéház életéről, a jeruzsálemi Atara és Jarden kávéház embeireiről, mint a kibucoktól, a mezőkről, halászkörökről és földművelekről. A nagyvárosi aszfalt-járda volt közel mindig Zsolt Béla szívéhez, nem pedig a mező vára. Ő százszázalékosan városi intellektuel volt s ideáit is ennek megfelelően választotta ki.

S mindenekelőtt: polgár volt és polgár maradt minden körülmények között. „A” polgár s a pesti zsidó, aki szintén „a” polgár volt, ezért ragaszkodott Zsolt Bélához, s ezért maradt hűséges hozzá. Zsolt Béla ugyanis soha nem árulta el „a” polgárt. Rámutatott társadalmi igazságtalanságokra, de ezek az igazságtalanságok elsősorban akkor fájtak neki, ha a polgárt érték, az ő rovására következtek.

Tévedés azt állítani róla, hogy „zsidó író” volt. Tévedés azt hinni, hogy elmélyedt és tájékozott volt a zsidóság problémáiban. Legfeljebb olyan mértékig érdekeltte őt ez a probléma, amennyiben az ő „pesti zsidó polgárait” érintette. Zinnenheimről, a szegény szabófiáról, akit nem vettek fel az egyetemre a numerus clausus miatt, remekművet tudott írni vezércikk formájában. Itt nem fogott mellette. De akkor, amikor, — kéretlenül és hivatlanul, — állást foglalt a „Bernadotte-üggyel” kapcsolatban, olyan túlzott és meggondolatlan jelzők, összehasonlítások és képek szaladtak ki a tolla alól, amelyek, még a legelkésebb hivatású, — egy időre, egészen: a legújabb vezércikkje, — kiábrándították belőle. De ő ismerte azt a művészetet is, mikor kell helyeselni olvasói véleményét és állásfoglalását s ezért, még a kellő időben, éppen a megfelelő órában, írta meg hitvallomását az újjászülletett és önállóságát kivívott héber állammal kapcsolatban, kijelentve, s szinte drámai szavakkal hitét tette amellet, hogy bár aligha fog ebben az országban letelepedni, de soha többet, ezentúl, nem fog közömbös gondolni rá, hanem mindig a szívében lesz s izgatottan elfogutt érdeklődéssel, fogja kísérni sorsát és fejlődését.

Ekkor érezte már Zsolt Béla, hogy közeledik a halála. A rengeteg feketekévé, amelyet évtizedeken keresztül megivott, s a több mossa cigarettá, amelyet elszívott, amúgy is megrongált tüdejét teljesen tönkretették s meghalt, élete virágkorában.

Felesége, Zsolt Ági, az ismert hírlapíró, rendkívül szenvedélyesen tiltakozott az ellen, hogy a zsidó temetőben temessék el. Hosszú és elkeseredett harcok után, testi-lelki jóbarátjának Zsoldos Andor hírlapírónak, sikerült kivívnia, hogy halálában is azokkal legyen együtt, akiknek körében élete lelte s akikért élt: a pesti zsidókkal.

Az utolsó pesti zsidó: Zsolt Béla volt.

Utána már csak árnyak és emlékek maradtak s egy nemzedék, amely már aligha fogja valaha is megérteni, miért jelentett élményt egy időben az Oktogon, az Andrassy-uti kávéházak s egy publicista, akinek sem pénze, sem hatalma, — legálább is rendőri karhatalma — nem volt s mégis úgy tekintettek rá, mint aki társadalmi erőt képvisel, akinek egyszerűen csak neve volt: Zsolt Béla.

ŐN IS BEJÁRHAJA A NYUGATOT!
A napokban jelenik meg
GUZMAN IREN:
Különös Baedeker
K1155 című utleírása.

DROR Ltd. textilaruház
T. A., Wolffsohn 22.
új divatos nyári a agokkal és gazdag választékkal, újonnan átszervezve, a megszokott gondos kiszolgálással és olcsó árakkal áll t. vevői rendelkezésére, Heller F. (Cluj), vezetése alatt. K1138

kicsaltak. Többé nem hagyom magam félrevezetni. Ilyen beszédre természetesen nincs mit válaszolni. Ilyen ember a pusztai nemzedék késői ivadéka, akinek ősei akkor sem voltak megelégedve, amikor manna hullott nekik az égből. Akkor az Egyiptomban olcsón vásárolt hagymát és fokhagymát sirtáltak.

— Ha meg nem akarnak hitjászvutra menni, miért töltötték ki kérdőíveket és miért jöttek ide? — kérdeztem kíváncsian.

— Én megmondom az igazat — szól felém az egyik idősebb gazda, aki úgy látszik, megsajnált zavaromban. — Itt nincsenek szegény parasztszok. Aki dolgozni akart, az szerzett 4-5 te-

henet. Nálam is megdöglött az egyik az ellenség, pedig 35 liter tejet adott naponta. Akinek semmije sincs, az nem akart dolgozni. Azt hittük, hogy elkerülünk a nagy város mellé, elvisszük a tehénünket és a holtinventárt és ha legelőt kapunk akkor sokkal többet keressünk, mint itt, ebben a délvidéki volt arab városban.

Erre egyesek vitába szálltak az őszinte gazdával. Mikor láttuk, hogy a hangulat egyre izzóbbá lesz, csendesén, szinte észrevétlenül az autóbusszállomáshoz siettünk hogy minél előbb befejezzük földosztó tevékenységünket és boldogok voltunk, amikor a földosztás eredményétől földig sújtva. Végre Tel-Avivba érteztünk vissza.

JASA HEIFETZ

Száz és egynéhány év múlt el azóta, hogy egy 13 esztendő magyar származású zsidó fiúcska, Joachim József, hegedűjével meghódította a nagyigényű és konzervatív Bécs közönségét. Rá egy évvel már Mendelssohn Félix vitte ki magával Londonba, hol nem kisebb feltűnést keltett játéka. S ugyanabban az évben Mendelssohn hegedűversenyével ugrott be annak drezdai bemutatója alkalmával. A rákövetkező évtizedekben a legmagasabb kitüntetésekkel, címekkel és tisztségekkel halmozták el Joachimot Berlinben, ahol egy zenei főiskolát alapított. Nem sokkal később egy másik magyar zsidó hegedűs, Auer Lipót Szentpétervárt alapít konzervatóriumot s foglal el társadalmilag is előkelő helyet a cári főváros életében. Ő volt az, aki a sohasem túlzottan zsidóbarát Berlinben a 13 éves Misa Elmán bemutatkozását lehetővé tette. S ugyanez a Berlin tárt karokkal fogadta Hubermant Fritz Kreislert, Carl Flescht Szigeti Józsefet — a filharmonikusok első koncertmestere Szimon Goldberg lett és Menuhin, Heifetz, Milstein és számos más zsidó hegedűs legnagyobb diadalt aratott. — Bécsben Arnold Rosé félszázadon át volt a bécsi filharmonikusok első hangversenymestere, s mint világhírű vonós négyesének első hegedűse is rendkívüli tekintélyt élvezett. De a más zsidó hegedűsök által alapított kamarazenei egyesületek vezetői Léner Jenő, Róth, Kolisch Székely Zoltán, Gertler Endre, Waldbauer Imre sem kisebb világhírré tettek szert. Joachim József, Mendelssohn és Brahms barátjának feltűnt jelentő a kezdetét a zsidó hegedűsök példátlan előretörésének. Amikor még a zsidó csak megtört náció volt s emancipációjáért küzdött, akkor hegedűsei megelőzték egyenjogúságát és áttörték a társadalmi előítéletek vaskorlátait. Elnyomatottságuk tudata minden bizonnyal megsokszorozta azt az ambíciójukat, hogy oly téren váljanak ki, mely nem volt elzárva előlük: a zenében. Azt mondhatjuk, hogy a zsidók nemzeti szabadságharcának a hegedűsök voltak legsikeresebb fittörői...

Huberman Broniszlávnak, a felülmúlhatatlannak, az egyedülállóan örökétként senki sem töltötte meg be. Sokan Dávid Ojsztrachban látták méltó utódját, mások, főképp Amerikában Nathaniel Milsteinra, Menuhinra és Heifetzre esküdnek. Fritz Kreiser és Szigeti még tartják régi nivójukat, a fiatalabbak között Isaac Stern, Ida Haendel, Richard Ódnoposoff (ki az Anschluss előtt évben lett Rosé mellett a bécsi filharmonikusok koncertmestere), valamint Szimon Goldberg váltak rendkívül népszerűekké; Norvégiában Wolf Endre, magyar származású fiatal hegedűs tartozik a legünnepeltebbek közé.

A kiválónál kiválóbb zsidó hegedűsök névsora koránt sem teljes, de nem is célok katalógust készíteni róluk. Jasa Heifetzről szeretnék még beszélni, kit minden vitán felül ma a hegedű legtekélyesebb mesterének tekintenek. Teljes joggal. Tartozokom tőle, párhuzamot vonni közte és Huberman között. — utóbbi kivételes zseni volt, Heifetz kivételes tehetség. Amint most elmúlt szombat első szótangversenyét hallottam az Ohel Sében, önkénytelenül is az antik görög szobrázat remekait juttatta eszembe. Belvederi Apolló szobrát, testalkatá-

nak rendkívül arányos vonalait, tartásának fejedelmi nyugalmát, megjelenésének példátlan harmóniáját. Ez az apollói nyugalom Heifetznél épp úgy értelmezhető, végső leszürttségnek és minden indulaton felülemelkedettségek, mint olykor a szenvedélyek hiányának. — Goethe költészeténél azonban senki sem gondol utóbbira. S talán Heifetz végtelen tartózkodása, személytelensége és magabavonultsága is gyakran a kifejezési formák klasszikus kikristályosodását jelenti. Igaz, Beethoven Kreutzer-szonátája nélkülözötte annak drámai konfliktusait, viharosan lázongó indulatait, s Vivaldi chaconne-ja is inkább az olasz barokk édes dallamos ságába merült, mintsem táncritmusainak eleven vibrálását elevenítette volna meg. — De váratlanul, szinte megnyilatkozásszerűen, Bach chaconnejában Heifetz levetette álarcát. Ha nem képzelhető el vérbeli művész, ki metafizikai magasztalokra törekszik, — dogmáktól mentes — vallásosság nélkül, úgy Heifetz Bach-játéka is szinte egy templomi ájtatosság régiójába emelkedett. Van egy rész ebben a műben, ahol az arpeggioszerűen tört akkordok a dallam egyes hangjait szinte misztikus fátólozottsággal fonják egybe; sejtelmes pianóban a mély szólamokban csendül fel ez a téma, könyörgő alázatossággal, megrázó bensőséggel, könnyekbe áztatva, zokogva és mégis bizakodva; földöntúli ének, mely csak oly mélyen vallásos lélekben születhetett, mint Bach János Sebestyéné.

Igen, Heifetz levetette maszkiáját, arcvonása merev és közömbös, nézése fáradt és kifejezéstelen maradt, mint rendesen, de hegedűjéből, mint egy mélyes föld alatti forrásból szálltak a hangok a magasba. Eltűnt a hangszer és művésze előlünk, s csak Bach magasztos muzsikája töltötte meg a teret. Ritka pillanat volt, kivételes megnyilatkozás, mint amelyhez hasonlólt csupán egyszer, évtizedekkel ezelőtt, — s azóta sem. — Brahms hegedűversenyében észlelhettem Heifetznel.

A műsor többi részét kisebb darabok töltötték ki, többek között Richard Strauss „A magányos forrásnál” című dalának hegedű-zongora-átírata. Előadása mesterségesen szított reakciót váltott ki a sajtó egy részében, s az újságok egy közös hírforrásból származó hírt közöltek, mely szerint állítólag a közönség némán tüntetett volna ellene. Ez nem igaz. Ettől függetlenül, nem mintha a náci zenei kamarájának egy kori gyengejelleme elnökét akarnám mentegetni, de egyszer immár túl kell esnünk ezen a kérdésen és elváltatnunk egykori politikai ellenségeinknek világ-szemléletét művészi munkájuktól. Sokan nálunk azon a véleményen vannak — s én is ezekhez tartozom, — hogy egyetlen élő ex-náci és fasiszta művész se szerepelhessen semmiféle formában nálunk, viszont az elhűnytakat aligha büntethetjük vele, ha szerzeményeiket bojkottáljuk, — csakis saját magunkat. S mivel nem kívánom ezt a vihart egy pohár vízben még növelni, — mint a nyilvánosság túlnyomó része, én is napirendre térek fölötte...

Heifetz zongorán 17 év óta állandó partnere, Emanuel Bay kitűnően kíséri.

Heifetz az első zenekari hangverseny próbáin alaposan próbára tette úgy a zenészeket, mint a vezénylő karmesternek, Paul Kletzki

Ha elég hosszú ideig él az ember, egyszerűen minden-ért megfizet. Előbb, vagy utóbb csak utólrá az em-bert minden bűnért a bűnhődés.

Itt van például az én esetem. Fiatal életemben nem jártam zsidóba. És mert ezt elmulasztottam, úgy akarta a sors, hogy öreg napjaimra mégiscsak „jesiva-bócher” legyek. Nemcsak velem történt így, még sok minden-kivel.

Mint Izraelben mindenki, úgy vándorok én is jesiváról-jesivára, vagyis ülésről-ülésre. És gyűlésről-gyűlésre, meg értekezletről-értekezletre.

Bizonny, hogy az egész nép itt Cionban — „jesivázik”. Perfekt „jesiva-bócher” itt mindenki. A fiatalok is, meg az öregek is.

Volt idő, hogy a zsidó utcában azzal mérték az embereket súlyát, hogy hány házuk van. Most már nem. Legalább is nem itt minálunk, Medinát Jiszráélben. Itt azzal mérik az ember súlyát és tekintélyét, hogy hány Váádának a tagja valaki?

E sorok írója elég súlyos egyéniség. Több politikai, kulturális, szociális és közéleti bizottságban vesz részt. Két hétig „a gyermeküket verő szülők elleni liga” bizottságának is a tagja volt. Azért nem tovább, mert a liga fennállásának harmadik hetében a bizottság titkára úgy elverte két zseni-gyermekét, hogy az összes zsidóösszeletet elvették az ősszégyelny nyújtani. Emiatt aztán előbb a titkárt csaptuk el, ami miatt lemondott az elnök és így rövid úton megszűnt a bizottság és a liga is. E pillanatban hát és egyelőre, egy gyűléssel rövidebb a heti programom.

Ha leszáll az este Tel-Avivban — óh, szépek az éjszakák Kanaán országában, az ég teli van tüzelve sárga csillagokkal, a város pedig tele van spekelve szürke gyűlésekkel — útnak indulnak a város érettkorú férfiai és női, ki gyűlésre,

ki ülésre, ki pedig tanácskozássokra...

Már olyan régen vagyok izráeli polgár, hogy már nem is tudom, hogy a többi népek mivel töltik el az estéket, meg az ő szombatjukat, — a vasárnapot. Ugy tűnik, hogy az angolok jobbra lövésnyere járnak, vagy halászni mennek. A franciák rövidebb, vagy hosszabb kerékpár-kirándulásra startolnak, a svájciak pedig folytatják a Wilhelm Tell-i tradíciót és amikor csak egy kicsi idejük van, célbalönek. Ha az ember valamelyik vasárnap reggel egy svájci pályaudvaron ácsorog, százával lát férfit, asszonyt, gyereket puskával a vállán, vagy tenisz-rekettel a hóna alatt, vagy sítalpakkal a hátán...

Nálunk nem visz senki semmit a kezében, még a kezét sem „viszi”, azt is a nadrágzsebébe dugja. Még egy dosszár sem visz senki sem a gyűlésre. Minek is? Rendes gyakorlat „jesiva-bócherneknek” a dosszár a böchereknek van. Mindent tudnak és mindenhez értenek.

Volt a jisivának a mandátum idejében egy jóbarátja: Wingate angol tábornok, aki segített megszervezni és modernizálni a Hágánát. Egyszer, amikor gyalogszerrel járt az Emek Jezreelben, a felesége is vele volt és amikor rájuk esteledett, éppen Ejn Chárod kapujában találják magukat. Wingate bejáratos volt a kibucba, barátai voltak ott, ismerte a járást és egyenesen a chádár ochelek tartott. Kilenc óra volt, a kibuc éppen kögyülést tartott. Wingate, mint jólnevelt angol gentleman, leült a feleséggel és figyelmes arcot vágott, holott egy szót sem tudott héberül és várta, hogy a gyűlés végetérjen.

Tizenegy órakor még tartott az ülés. Aztán éjfél lett és még mindig nem volt vége. Ejjékor lady Wingate az ura föléhez hajolt és sügva kérdezte:

Irtá: JAMBOR FERENC

— Vajjon, miért beszélnek olyan sokat ezek a zsidók? — Nem tudod? — csodálkozott a tábornok — hiszen ez a nemzeti sportjuk. Valóban így van. Ez a legjobb kifejezés. Ez a mi nemzeti sportunk: a szónoklat. Nem olyan egyszerű a dolog, ahogy hihetné valaki. A svájciak sem születtek fegyverrel a hátukon. Nekik is nemzedékekre volt szükségük, míg mindenki megtanult célbalöni. Az indiánok sem jöttek lóháton a világra és mi sem születtünk mindjárt szónokló népek. Volt idő, amikor két zsidóra volt szükség egyetlen beszédnek az elmondásához. Hiszen Mózes hibás beszédű volt és semmiképpen nem akart szónokolni a fáradt előtt. Akkor mozgósította Isten Aront — Mózes segítőségére. Mose volt az ész, Aron pedig a pergő nyelv. Most minden valamire való zsidóban meg van mind a két képesség. Egy zsidó egyedül van olyan okos, mint Mózes és van olyan szónok, mint Aron. És bátrabb s magabiztosabb, mint Jeremiás próféta, aki utódaival ellentétben, egyszerűen el akart bújni a népgyűlések elől, azzal a kifogással, hogy még nagyon fiatal, ami dehogyan is jutna eszébe ma valakinek Izraelben. „Fiatal vagyok még” — siránkozott Jeremiás az Urnak, amikor parancsot kapott a mennyből, hogy népgyűléseket hívjon össze Jeruzsálemben. Jónás sem akart szónokolni Ninivében, inkább leszállt Jaffára, megváltotta a jegyet és hajóra szállt, hogy az Ur színe előtt Tarsisba szökjék...

Ki szokik meg ma Izraelben egy beszéd elől? Ahhoz persze hosszú évek tréningje kellett, hogy ebben a szép zsidó nemzeti sportágban, a szónoklásban, bajnokok legyünk. Vegyük például az én esetemet. Még néhány esztendővel ezelőtt kiült a verejték a homlokomra attól a gondolatától, hogy a nyilvánosság előtt héber beszédet kell mondanom. A torkom kiszáradt, a szemem elé fátyol ereszkedett, nem látam tisztán egyetlen arcot sem a teremben, csak elmosódó konturokat. Csak nehezen tudtam egy mondatot kinyögni és valami egészen mást mondtam, mint amit akartam. Az a szó, vagy gondolat pedig, ami a torkomban maradt, még órákkal a beszéd befejezése után is úgy gyötört, mintha halálzárla akadt volna a torkomon.

Ma pedig? Ma, akárcsak minden valamirevaló izráeli polgár, úgy bánok a nyelvemmel, mint holland, vagy skandináv halászok az evezővel. Csak gyakorlat dolga az egész.

Azt hiszi valaki, hogy minden szónok ért ahhoz, amiről beszél? Szó sincs róla. Van egy öreg, kínai közmondás, amelyik így szól: „Ha minden ember csak arról beszélne, amihez ért, nagy csend volna a világon...”

De éppen ez az, ami hiányzik nekünk? Hogy nagy csend legyen az országban? Kínaiak vagyunk talán? Vagy tibeti szerzetesek? Nincs elég gond a nyakunkon? Nem elég a „cena” ételben italban és ruházatban? Még a beszédet is adagolják nekünk?

Csak hagyják ezt a népet szónokolni... Erre persze nem kell biztatni senkit sem. Egy nagy közéleti férfitől beszéllek, hogy egy gyűlésen, egyre beszélt, két órán át, hat órán át és a hetedik óra kezdetén, sügva

fordult a mellette ülő titkár jához: — Hány óra van? — kérdezte. — Óra kell neked? — sügta vissza a titkár — talán kalendárium...

Engem egyszer szombat este tíz órakor, miközben egy nagygyűlésen egy gyakorlott szónok beszélt, megkérdezett a szomszédom: — Mi lesz ezután a beszéd után? — Vasárnap — feleltem és persze nem tévedtem...

En magam félek az olyan szónoktól, aki délcegen megy fel az emelvényre, anélkül, hogy egy darabka papírt is vinne magával. Rossz jel. Hiszen ebben az esetben nemcsak én, hanem ő maga sem tudja, hogy mikor fogja befejezni a beszédét. En, aki hallgatom, számos esetben érzem, hogy most-most van szerencsém alkalom a beszéd kerek befejezésére. Ő azonban nem érzi meg, hanem vakon esziketen megy el a legjobb alkalmak mellett. Texasban egyszerűbb dolog, ott, ha a szónok semmiképpen sem tudja befejezni a beszédét, revolverrel kilövik a pódiumról. Itt azonban ezt mégsem lehet...

Az is rossz, ha valaki viz papírlapokat magával, de ahogy rendre végez a lapokkal, nem az asztalra rakja le azokat, hanem egymás hátamögé, úgy, hogy az embernek nincs meg az az öröme, hogy lássa fogyni a papírcsomót. Tisztességes szónok egyre-másra leteszi a leolvasott lapokat az asztalra, nyitl kártyával játékosan megváltotta a jegyet és hajóra szállt, hogy az Ur színe előtt Tarsisba szökjék...

Az sem szimpatikus szónok, aki gyufaskatulyát húz ki a zsebéből a dobogón, Arra irtá fel a „jegyzetét”, Kétszáz ember a teremben, joggal hiszi, hogy tíz perc alatt mindent le lehet olvasni, amit ceruzával annyit üres helyre firkált fel, a mennyi egy gyufadobozó vignettáján adódik. De nem. Mindenki téved. Másfél órán keresztül olvas le a szónok egy egész megillát a tíz négyzetcenti papírról és azután megfordítja a gyufaskatulyát és kijelenti, hogy mostanáig csak az analízist ejtette meg, most következik az indokolás...

A legjobb volna a sok meglévő bizottság mellé még egy bizottságot alakítani, hogy megteremtse ennek a nemzeti sportnak, a szónoklásnak, szigorú szabályait. Ahogy tilos a futballban a hands, meg az offside, úgy kellene a szónoklásban bizonyos kifejezéseket tiltani. Soha ne legyen szabad egy szónoknak ezt a mondatot használni: „Ezzel be is fejezem...”

Mert csak hiú reményeket kelt a teremben ez a mondat és utána jön a keserű kiábrándulás. Mert beszélt még az ipse legalább egy órát. És ezt se legyen szabad mondani: „Még egyetlen mondatot...”

Hiszen nem történt meg még soha, hogy egy ilyen egyetlen mondat kevesebbet tartott volna egy jó negyedóránál...

Azt hiszem, az sem rendező dolog, ha a szónok így beszél: „Távirati stílusban akarok beszélni...”

Hiszen az egész teremben, beleértve a szónokot, a hallgatókat, az ajtónyitogatókat és a röpiratosztogatókat, összesen nincs annyi pénz, amennyivel egy ilyen táviratot Tel-Avivotól akárcsak Petách Tikváig el lehet küldeni...

Persze, mindez csak olyan szónokokra vonatkozik, akik a sorok között, magukra ismernek. Akik nem ismernek magukra, azokra nem vonatkozik.

Ezek azok a fontos újítások, amelyeket bevezettünk az 1953/3 sorozat programjába:

- 1) 64.000 nyeresemény — az előbbi sorozat 50.500 nyereseménnyel szemben.
2) Az utolsóként kihúzott nyeresemény 2.500.- fontos díjat kap. Ezek szerint minden szám az alábbi táblázat szerint nyerhet:
10 + 2500 = 2510 font
20 + 2500 = 2520 "
50 + 2500 = 2550 "
100 + 2500 = 2600 "
500 + 2500 = 3000 "
1000 + 2500 = 3500 "
1500 + 2500 = 4000 "
2000 + 2500 = 4500 "
2500 + 2500 = 5000 "
MIFAL HAPAJISZ.

nek türelmét. A legapróbb részletekre kiterjedt figyelem, egyes ütemeket tízszer is megismételtetett, ha nem tetszettek neki, és így az első próba közel hét órát vett igénybe. Őt kivéve, minden résztvevő a végletekig kimerült már, míg a mester valamennyire meg volt elégedve munkájukkal. Heifetz szonyedélyes autó

vezető. A zenekar magánautót bérelt számára, de egyiket a másik után kellett kicserélnie, mivel egyiknek motorja sem volt elég erős számára. Szeret eszeveszett tempóban száguldani az országúton, — ellentétben zenei tempójával, mely valóban sokkalta méréskeivel temperamentumról tanuskodik... Pataki László

-HIREK-

5713 Ijvár 2. péntek
1953 április 17.
Gyertyagyújtás ideje: 6.49

5713 Ijvár 3. szombat
1953 április 18.
Heti szakasz: Tazria-Mecora
Szombat kimenetele: 7.42.

Előfizetési díj befizetése
egy hónapra IL 2.100.
Fiókok:
Haifa, Shapira 13., telefon 2453.,
POB 4094.
Jeruzsálem, Ben Jehuda 2. szam
(kapu alatti).
Tel-avivi megbízottunk:
Rosenberg Avrahám,
Rehov Hanegov 11.
Videki országos főmegbízott:
Alexander könyvkiadó- és
lapnyomtatás-vállalat, Tel Aviv,
Smarjahu Levin-u. 14.

Egyelőre nem szüntetik meg a fogyasztók és a fűszeresek kötöttségét. J. Sefer, a fogyasztási szövetkezetek vezérigazgatója, tegnap a fogyasztási szövetkezetek konferenciáján kijelentette, hogy S. Lifszitz iparés kereskedelmi államtitkárnak az a bejelentése, amely szerint a fogyasztók nem lesznek a jövőben egy bizonyos fűszerüzlethez kötve, hanem tetszés szerinti helyen vásárolhatják majd meg az adagokat, korai volt. Sefer hozzáfűzte még, hogy a corchaniák a jelenlegi rendszer fenntartása mellett vannak mindaddig, amíg teljesen meg nem szüntetik az élelmiszeradagolást.

Megkezdte a termelést a Tuva új tejüzeme. A két héttel ezelőtt felavatott tel-avivi új Tuva-tejüzem tegnap megkezdte működését. A hatalmas hűtőgépeket a kormány és a Híztádrut képviselőinek jelenlétében indították meg, akiknek bemutatott az üzem teljes berendezését és a munkafolyamatokat is. A modernül felszerelt tejüzem egymillió font befektetéssel építették.

Ülőstrájkba kezdett Ramleh öt iskoláigazgatója. Ramleh öt elemi iskolájának igazgatói tegnap ülőstrájkot kezdtek a polgármester dolgozószobájában. Az igazgatók szövegét közölték, hogy azért léptek fel ilyen demonstratív módon Meir Melamed polgármester ellen, mert a városháza még mindig nem fizette ki az 1952 és 1953-as költségvetési év folyó kiadásait, amelyek pedig csak 600 fontot tesznek ki.

*** AKI ELVITTE olvasni a Vikendház Gödön c. kisregény eredeti kiadását, szíveskedjék sürgősen visszahozni az Új Kelethez. A945**

A bíró is érdekelt fél. Blizovszky fel nem épített öröklakásaiban. Tegnap került Magori járásbíró elé Tamir ügyvéd feljelentése Blizovszky rámtárgáni építkezési vállalkozó ellen, aki múlt év június 19-én 2700 fontot vett át tőle egy öröklakás előlegeként, holott tudat, hogy csőd előtt áll. „En is ennek a sikunnak a lakója vagyok, tehát nem tudok foglalkozni ezzel a perrel” — jelentette ki Magori bíró és más járásbíróhoz tette át az ügyet.

Ujabb japán és kínai műkincsek érkeznek a tel-avivi múzeumba. Jechiel Náhari, az ismert műgyűjtő, aki a tel-avivi múzeumban állította ki nagyrészt japán és kínai gyűjteményét, tegnap visszaérkezett Franciaországból. A luddi repülőterén elmondotta, hogy nem sokára tengeri úton 4 tonna súlyban rendkívül nagy értékű japán és kínai műtárgyak érkeznek, amelyek a XV., XVI. és XVIII-ik századból valók. Ezeket is a tel-avivi múzeumban fogják kiállítani a jelenlegi kiállítás folytatásaként.

Uj repülőgép az amerikai nagykövetségnek. Kenneth Lueke ezredes, az Egyesült Államok izraeli követésének új repülőgépi állása feleségével és három fiával tegnap Izraelbe érkezett. Az ITIM munkatársának elmondotta, hogy ezúttal először tölt be itt az országban. A háború alatt Kenneth ezredes egy bombavető gépszáraz parancsnoka volt, Európa és Északafrika fölött.

Visinszkij visszautasította Aba Even vádjait

a kommunista államokban mutatható antiszemitizmusról New York, (STA). — Aba Even nagykövet tegnap az UNO politikai bizottságában ismét szóvá tette a kommunista államokban mutatható antiszemitizmus áramlatát. Aba Even főleg azzal foglalkozott, hogy a Slánsky-perben a cionizmus és Izrael ellen emelt vádakot még mindig nem vonták vissza és arra utalt, hogy a moszkvai orvosok elleni vád eljöttésem adja meg a választ az orosz zsidóság nemzeti elnyomásának kérdésére.

Eisenhower békefelhívása a Szovjetunióhoz

(Elsődali cikk folytatása) Egyesült Államok hajlandó ebből kivenni a maga részét. Már minden lehetőséget megtejtünk az osztrák békeszerződés megkötésének meggyorsítására és a megszállás megszüntetésére. A Nyugat-Európa szoros együttműködésére vonatkozó terveinket hajlandók vagyunk kibővíteni, hogy szélesebbkörű európai egy-

A nyomászói legyverkezési terhek csökkentése

Ugyanakkor meg lehet kezdeni a világot nyomászói hatalmas legyverkezési terhek csökkentésének nagy munkáját. Az Egyesült Államok hajlandó ebből a legünnepelesebb formában megegyezést kötni, amelybe a következő pontokat kellene felvenni: 1. Az összes nemzetek hadseregeinek számszerű csökkentése. 2. katonai célokra szánt termelés és a stratégiai nyersanyagok korlátozása. 3. Az atomenergia nemzetközi ellenőrzése, annak békés célokra való felhasználása céljából, ami lehetővé tenné az atomfegyverek eltiltását. 4. A nagy pusztítóerejű fegyverek korlátozása, vagy betiltása. 5. Megfelelő biztosítékot az elért egyezmény betartásáról az UNO ellenőrzése alatt.

Egy boldogabb világ együttes felépítése

Hajlandók vagyunk kez zelfogható, konkrét bizonyítékokkal igazolni, hogy részt akarunk venni olyan világ felépítésében, amelyben minden nép produktív és jó életet élhet. Amerika felszólítja az összes nemzeteket, hogy vele együtt a legfegyveres által elért megakarítások jelentős részét egy segélyezési és felépítési világáramlatnak adományozza.

Kérdés a Szovjetunió kormányához

Kérdezzük a Szovjetunió kormányát, hajlandó-e felhasználni döntő befolyását a kommunista világban és nemcsak pillanatnyilag kívánatos fegyverszünetet létrehozni Koreában, hanem igaz békét egész Ázsiában? Hajlandó-e megengedni más nemzeteknek, beleértve Kelet-Európát, hogy szabadon válasszák meg kormányzati formájukat és szabadon barátkozzanak a világ népeivel? Hajlandó-e együttműködni másokkal egy komoly legyverkezési kísérletben az UNO szigorú és határozat ellenőrzése alatt? Ha a válasz

Négy miniszter beszédével nyílt meg a gyáriparosok évi konferenciája

Létrejött a megállapodás akormánnyal az árukivitel fejlesztésére — Tíz úttört ki az ülésterem közepén. A kormány négy tagjának, Lévi Eskol pénzügyminiszternek, dr. Perc Bernstein ipar- és kereskedelemügyi miniszternek, Jiszráél Rokách külügyminiszternek és dr. Dov Jozsef tárcanélküli miniszternek a jelenlétében nyílt meg tegnap a gyáriparosok szövetségének évi közgyűlése. A megnyitás előtt kitűdött, hogy a lelépő vezető és a „Leatid Hátszójá” nevű ellenzéki csoport között létrejött a megegyezés.

HABIMAH MÜSORA:

Tel-Aviv, április 18., szombat, este

LILJOM

Anglia nem vállalta eleve a Szezei csatorna-övezet kiürítését

Izrael jegyzéket intézett Angliához és Amerikához a csatornához fűződő érdekeinek ügyében

London, (AFP). Alig közték hivatalosan, hogy a jövő héten megkezdődnek az angol-egyiptomi tárgyalások a Szezei csatorna soráról, máris éles ellentétek merültek fel a két kormány között. Az egyiptomi kormány szövegét szerint az angol kormány aztal, hogy hozzájárul a tárgyalások megkezdéséhez, már eleve hozzájárult az evakuálás elvéhez, mert Egyiptom csak ezen az alapon és csak a kiürítés részleteiről hajlandó tárgyalni. Válaszul erre, az angol külügyminisztérium körében tegnap a leghatározottabban megcáfolták az egyiptomi nézetet és kijelentették, hogy semmiféle előzetes megállapodás nem történt.

A döntés csakis a tárgyalások eredményeként történhet — mondják Londonban. Egyes angol körök szerint Anglia legalább is kisszámú csapatot akar hagyni a szezei támpontokon, hogy azoknak épségét és karbantartását biztosítsa.

A tárgyalásokon Stevenson kairói nagykövet mellett Sir Brian Robertson tábornok is szerepel, mint az angol kormány hivatalos megbízottja. Robertson tábornokot ezért felmentették mostani feladatától és helyette Nicholson tábornok vette át tegnap a közelkeleti angol haderők főparancsnokságát.

Az angol külügyminisztérium köréi szerint a kairói tárgyalások számos más kérdésre is kiterjednek majd, amelyek összefüggnek a szezei övezet esetleges kiürítésével. Feltűnő azonban hogy

A mártírok erdejének ültetése

(Elsődali cikk folytatása) mely fájdalomnak, ha a náci vadállat pusztítására gondolunk? — kezdte beszédét megindultságtól elcsukló hangon Bisseliches Mózes, a HOH képviselője. — Az összes magyarországi zsidók nevében ígérjük nektek, mártírjaink, hogy minden tőlünk telhető elkövetünk a lakunk önállóságának, felvirágoztatásának és jólétének érdekében. Ígérjük, hogy méltók leszünk függetlenségünkhez és a zsidó nép legjobbjaival egy sorban küzdünk annak megőrzésén. Dr. Fraenkel Jenő magasan szarnyaló szónoklatban méltatta az erdőültetés jelentőségét és hangoztatta, hogy az „itt életreklő fák susogása mindig az ó drága emlékeket fogja hirdetni. Ezzel az erdővel végre nyugodalmat talál a mártírhálalt halt magyarországi zsidóság és megnyugszik maga Izrael népe is” — fejezte be határozó beszédét a HOH mártíri képviselője.

Mauzóleum a mártírok névsorával

Az erdőben lehetőség nyílik a különböző magyarországi városok és községek mártírjainak ligetek és kertek formájában való megőrkítésére és ezeket utak és ösvények fogják elválasztani. A magyarországi Vértanúk Erdjében a legmagasabb ponton mauzóleumot állítanak majd fel, ahol pergamenpapírú könyvben bejegyzik az elpusztított mártírok nevét és az emlékükré fát ültető hozzátartozók nevét.

Eddig már hétszáz ezer fára juttatták el adományait a világon élő zsidó néptörzsek és a legutóbbi hetekben lefolytatott kampány során az izraeli magyar ifjusav a rövid idő ellenére, mintegy tízezer fát ültetett. Az akció azonban évekig fog még folyni és így lehetővé válik, hogy mindenki fát ültessen mártírhálalt szeretteinek emlékére.

A vita alatt az ülésteremmel szomszédos szobában rövidzárlat következett tüz ütött ki, ami miatt az ülést felfüggesztették. A tüzet a tűzoltóság hamar lokalizálta. A közgyűlést ma reggel folytatják.

Tel-Av...
Póster...
Ha...
W...
Az an...
nap re...
amelye...
nek a...
zett be...
kozott.
Poste...
nizster...
ben kö...
jetunio...
laszt a...
által a...
akkor...
minder...
kell fe...
Ha a...
ja be...
zefo...
alko...
gator...
fokoz...
hogy i...
szabad...
ással...
A kü...
lett...
Mosz...
unio...
váltott...
tét. Az...
nagyko...
ter els...
ték ki...
ter Mo...
kob M...
doni n...
a Szov...
delegát...
Külf...
fontos...
ennek...
súlyozo...
miko...
ter jó...
Azt h...
Moszk...
repét...
jetuni...
vájába...
csak...
játsoz...
nevez...
UNO-...
jévé.
Visin...
lág...
minis...
lyette...
ban v...
szerep...
lyette...
listáj...
Ja...
ko...
Jer...
tudós...
et, az...
légih...
törtö...
King...
tánál...
retler...
madt...
konn...
sa H...
kiser...
harm...
nak...
száll...
épüle...
verse...
hang...
szült...
erős...
nult...
egy...
fetz...
gen i...
charc...
amelt...
váltó...
Dinu...